

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 00894

IN SI-GEYT BAYM YAM

Aliza Greenblatt

Permanent preservation of this book was made possible by

Martin Rome

in memory of

Jacob & Shirley Rome

FUNDING FOR THE CORE COLLECTION OF YIDDISH LITERATURE
WAS MADE POSSIBLE IN PART BY A GRANT FROM THE
DAVID AND BARBARA B. HIRSCHHORN FOUNDATION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

אין סייגעניט ביים ים

עליזה גרינבלאט

איזן סיי-געצייט ביים ים

פארלאג עליזה

ניו-יארק, 1957

IN SEA GATE BAM YAM

Copyright 1957, by
ALIZA GREENBLATT
3915 NEPTUNE AVENUE
BROOKLYN, N. Y.

געררוקט ביי ברידער שולזינגער

Printed in the U.S.A. by
SHULSINGER BROS., LINOTYPING & PUBLISHING CO.
21 East 4th Street, New York 3, N. Y.

מיין מאַמען, אין ליכטיקן אַנדענק

מאַמע, דו האָסט מיך געלערנט
דעם זין צו פאַרשטיין,
דעם זין פון מענטשלעכן לעבן;
דו האָסט מיר דעם גלויבן
אין מענטש געגעבן.

מאַמע, דיין שיינקייט,
דיין גוטסקייט, דיין חכמה,
דיין מתן בסתר,
וואָס דו האָסט געגעבן —
די לעצטע פון אַ דור,
רייך יידיש לעבן.

ברכה בת-ציון
אהרנזאָהן-ווייצמאַן
וואָס איז אוועק אין
דער אייביקייט
י"ב סיון, תשי"ז
בשעתן דרוקן דאָס
דאָזיקע בוך.

י ש ר א ל ן —

איך מיש די בלעטער
פון גאלדענעם האַרבסט
און פיל דעם רייפן אַראַמאַט
פון אונדזער צוזאַמענדיק לעבן.

לבנה איז יונג ווי פאַראַיאַרן

צ י י ט

ריים אָפּ אַ שטיק פון צייט,
און נעם עס אויף דיין גומען,
און דערפיל ווי ווייט
ס'איז זיין אויסגעבענקמער נאַמען.

ברעד אָפּ אַ שטיק פון יאָרן,
ביים איין מיט דינע ציין,
האַלט הייליק אין זכרון,
אַלץ וואָס איז געווען ...

און ווען דערפילסט אַ רוף,
פון צער געמישט מיט פרייד,
טו אַן זיין נאַמען אויף דיין גוף,
ווי אַ יום-טוב קלייד ...

ב א נ י י א ו נ ג

איך וועל זיך באנייען,
ווי די בויער אין פריילינג,
איך וועל זיך באפרייען,
פון אלץ וואס מיך קוויילט.
כ'וועל זיין ווי די פעלדער
די גרינע, די וועלדער.
פון אייביקן חלום
כ'וועל שאפן א וועלט
מיר א נייע.

פ ר י ל י נ ג

אין א בלויען פרילינג מארגן,
כ'בין געגאנגען אויף שפאציר,
איז א געל דאר בלעמל מיר נאכגעלאפן,
און געלאשמשעט זיך צו מיר.

עפעס האט עם שמיל געשארכעט:
ביזער ווינטער איז געפאלן שווער,
ס'האבן ווינטן זאווערוכעס,
מיך פארטראגן אזש אהער.

כ'בין געליגן עלנט, איינזאם,
אונטער טיפן שניי באגראבן,
אלץ געטראכט און געזארגט,
צי וועל איך נאך א פרילינג האבן?

א פויגל רופט

א פויגל פליט,
פלאטערדיקע פליגל.
ס'שווימט א שוף,
פון קוימען ציט א רויך.
ס'וויגט זיך שוף אויף כוואליעם,
ווי אין א קינדער וויגל.
ס'רופט דער פויגל זיין געליכמע
צו דער בלויער הויך.

גיי איך מיט געצוילטע טריט
ווי אויף שפיגל,
קוק אויף כוואליעם זילבערנע,
בלוי און העל,
אטעם לייכט,
עס ציטערט אויף מיין זעל,
ס'איז גוט אזוי
צו לעבן און צו שמארבן ...

ביי מיין פענצטער

ביי מיין פענצטער שטייט אַ בוים
אָנגעטון אין שווייגן,
אויף אַ בלעמל לעצטער טרוים —
ס'ציטערן די צווייגן.

קומט דער ווינטער אָן אַהער
אַ בייזער און אַ כעסן,
פּוצט דער בוים זיך פּלוצים אויס —
פּוצט זיך אויס אין ווייסן.

קומט דער פּרילינג נאָר צוגיין,
נעמען צווייגן גרינען,
הייבט דער בוים שוין ווייטער אָן
אַ נייעם חלום שפּינען.

ביי מיין פענצטער שטייט אַ בוים,
שפּרייט אויס זיינע צווייגן,
קומט דער האַרבסט נאָר צוגיין —
שטייט דער בוים אין שווייגן.

יונג ווי פאַראַיאַרן ...

אַין שטילע נעכט זילבערן כוואַליעס פאַרבענקטע —
יאַגן זיך, טראַגן זיך, אין טאַנץ ווייט אַוועק,
פאַרשווינדן אין וועלטן ווייט אויסגעבענקטע,
געטובל'ט זיי קומען צוריק צו דעם ברעג.

דער ים אַ באַנייטער אַיעדן פרימאַרגן,
דערוואַכט פון ביינאַכטיק רואיקן שלאַף,
די כוואַליעס ווי קינדער, פריילעך אַן זאַרגן,
פילן אַן די וועלט מיט נם פון באַשאַף.

וואָס איז געווען
און וואָס איז געוואָרן ?
לכנא איז פונקט אזוי יונג
ווי פאַראַיאַרן ...

צוויי גלעזער

פון מיין חתונה-געשיר
געבליבן איז ביי מיר,
פראַסטע גלעזער צוויי.
איינע אַ לאַנגע, אַ שמאַלע,
די צווייטע אַ רונדע, אַ ברייטע,
שטייען זיי אין שאַפּע גרייטע,
און וואַרטן אויף מיר.
קוקן אַזוי היימיש, ווען
איך מאַך נאָר אויף די טיר.

ס'טרעפט איך פיל זיך עלנט,
שווער עס ציט דער היינט,
פאַרלאַזן האָבן נאַענסטע,
אַנטוישט די בעסטע פריינט.
די גלעזער, נאָר ווען איך דערזע
אין שאַפּע אויסגעשמעלט,
דאַכט מיר כ'בין גאַרנישט
אַזוי עלנט אויף דער וועלט...

מיינע פיר ווענט

ווען איך טרעט אריבער מיין שוועל,
טו איך אויס מיינע שיק,
ווארף אראפ פון מיר די גאס,
און וואש מיינע הענט.
כ'געפין דערלייזונג
צווישן מיינע ערלעכע פיר ווענט...

נאך א שווערן טאג ארבעט,
ווען איך גרייט מיין טיש
מיט ברויט און מיט זאלץ —
דערפיל איך די פרייד פון שאפן.
קוק איך מיט שמאלץ
אויף מיינע פארהארעוועטע הענט,
און געפין דערלייזונג
צווישן מיינע פיר ווענט...

ניט לייכט דער וועג

לפעם בין איך היינט פאראומערט,
איז מיר ליכערשט אונזער ליד.
וואָס מער דאָס האַרץ דיר ווערט פאַרוואונדעט,
אַלין פעסטער דאַרף מען שמעלן מריט ...

אַמ יענער דאַרט געקרוינטער ריכטער,
ער קען פאַרגינען זיך אַ שפּאַם:
נישט לייכט דער וועג עס איז פון דיכטער,
מ'איז שטיין-עלנמ אויף אונזער גאַס ...

פון מיין דלאַן וועל איך פאַרזייען,
וואו נאָר ס'איז אַ פעלד פאַראַן;
עס וועט דאָס ליד אין צער אויפגייען,
איך בין יונג, איך הייב ערשט אָן.

ק ל י נ ג י ק ל א נ ג

די זון פארגייט אין רואיקן אריבער,
בענקשאפט פלאטערט שמיל אין לעצמן גלי,
די זון געזעגנט זיך מיט דעכער, מיט שמיבער,
זי זאגט א זיי-געזונט ביז מארגן פרי.

קינדער שפילן זיך, אויף פערדעלעך זיי ריימן,
דרייען זיך אין רעדלדיק געזאנג;
קירכן-גלעקער קלינגען פון דער ווייטן:
קלינג-קלאנג, קלינג-קלאנג.

ביימער באָדן זיך אין גאלדיק-רויטע פארבן,
איינגעהילט אין ליכט-געוועב און גלאַנץ;
נאכט פאלט צו, אלץ שרעקט זיך פארן שטארבן,
שרעקט זיך פארן לעצמן לעבנס-טאָנץ ...

מענטש, דיין אויער . . .

שמילע רו אויסגעשפרייט אין טרויער,
גרויער נעפל האָט זון פאַרשמעלט,
מענטש לייג צו דיין אויער
וועסטו הערן דעם אַמעם פון וועלט.

הימל ציט פאַרביי זיך אַ גרויער,
טייכל קנייטשט זיך פון קעלט,
מענטש לייג צו דיין אויער
וועסטו הערן געוויין פון וועלט.

בענקשאַפט ליגט אויף דער גאַס,
עלנט וואַגלט אום אַליין,
מענטש לייג צו דיין אויער
וועסטו הערן געזאַנג אין אונטערגיין.

האַרבסטִיקע נאַכט

האַרבסטִיקע נאַכט,
ש א - ש מ י ל ,
עס וויינט א גריל ...
געל-באַבלעטערטע אלייען
ציען זיך ווייט אַוועק,
דורך די צווייגן קוקט לבנה
מיט פחד און מיט שרעק ...
נאַכט ליגט נאַקעט אויסגעטון,
מענטש האָט זיך פאַרצוימט
מיט פעסמן מויער,
פאַרריגלט דאָס האַרץ
מיט טיר און טויער ...

אויף א פרוי, איינזאם פלאַץ
מיאַקעט א היימלאָזע קאַץ.
א הונט ראַיעט אין פעסל מיסמ,
זוכט א ביסן, נאָר אומזיסט ...
האַווקעט און שטערט די רו:
מענטש, הער זיך צו!
האַרבסטִיקע נאַכט,
ש א - ש מ י ל ,
עס וויינט א גריל ...

ווער וועט אונז זינגען...

און ווער וועט אונז זינגען פון ציגעלעך ווייסע,
ווער וועט דערציילן א יידישע מעשה;
נישטאָ מער די מעשה, די ציגעלעך ווייסע,
פאַר'יתומ'מ דער יידישער ניגון,
ליידיקע שטייען די יידישע וויגן.

און ווער וועט אונז זינגען פון ראָזשינקעס, מאַנדלען,
וואָס יידעלעך פאַרן איבער ימ'ען צו האַנדלען;
נישטאָ מער די סחורה, די הייליקע תורה,
פאַרשמומט איז געוואָרן געזאַנג פון דער תורה.

און ווער וועט אונז זינגען: איי-איי-אידער,
א יינגעלע מוז גיין אין חדר;
ס'איז עלנט געבליבן דער יידישער חדר,
נישטאָ מער די מאַמע צו זינגען איי-איי-אידער.

און ווער וועט אונז זינגען פון א ליכטיקן מאָרגן,
ווער וועט די קינדער אויף יידיש פאַרזאָרגן;
איצט בלאַנדזשען אַרום די ווייסנקע ציגעלעך,
ליידיקע שטייען די יידישע וויגעלעך.

נישטאָ מער די זינגער
פון ציגעלעך ווייסע,
נישטאָ מער די מאַמע
צו דערציילן א מעשה;
אַלץ חרוב געוואָרן,
צו גלויבן איז שווער,
אויף א צווייגעלע הענגט דאָרט
דער מאַמע'ס אַ טרער...

א פוסבענקל

אָפּטמאָל איך פּיל אַזוי קליין און באַליידיקט,
מיין שטאַלצע נשמה זי בלוטיקט פון פיין.
צי האָט גאָט מיך אויף דער וועלט נאָר באַשאַפן,
אַ פּוסבענקל בלויז פאַר דיר איך זאָל זיין? ...

דו ביסט דער האַר, און איך — דיין שקלאַפּין,
מיין נשמה די שטאַלצע זי בלוטיקט פון צער.
פאַר אַ פּוסבענקל בלויז האָט גאָט מיך באַשאַפן?
איך בין דער קנעכט און דו ביסט דער האַר ...

וועלט דארף האָבן אַ מאַמע

אַז יעדער מענטש איז עלנמ,
דאָס ווייסט איר מסתמא.
וועלט דארף האָבן אַ מאַמע...

ווער עם הלומ'ט, ווער עם וועבט,
ווער עם טרוימט און ווער עם שמרעבט;
ווער עם זאָגט און ווער עם מיינט,
ווער עם לאַכט און ווער עם וויינט.

אַז יעדער מענטש איז עלנמ,
דאָס ווייסט איר מסתמא.
וועלט דארף האָבן אַ מאַמע...

ווער עם לויפט און ווער עם גייט,
ווער עם אַקערט און ווער עם זייט;
ווער עם קאַרגט און ווער עם שווינט,
ווער עם בויט און ווער עם וואוינט.

אַז יעדער מענטש איז עלנמ,
דאָס ווייסט איר מסתמא.
וועלט דארף האָבן אַ מאַמע...

ווער עם פלאַפלט און ווער עם רעדט,
ווער עם מאַנט און ווער עם בעט;
ווער עם ברומט און ווער עם שווייגט,
ווער עם פאַלט און ווער עם שטייגט.

אַז יעדער מענטש איז עלנמ,
דאָס ווייסט איר מסתמא.
וועלט דארף האָבן אַ מאַמע...

ביי אַ וויגעלע אַ קליינעם,
 אין אַ חדרל אַ קאַלמן,
 פלעגט מיין מאַמע מיך פאַרווינגן
 מיט אַ ניגון גאַר אַן אַלמן:
 „אונטער דיין גאַלדענעם וויגעלע
 שטייט אַ קלאַר-ווייס ציגעלע;
 דאָס ציגעלע איז געפאַרן האַנדלען
 ראַזשענקעלעך מיט מאַנדלען...“

גאָט געבעטן האָט מיין מאַמע
 ער זאָל שענקען מיר פּיל יאָרן;
 אָפּהיטן איך זאָל איר לשון,
 האָט מיין מאַמע מיך באַשוואַרן.
 „און אז דו וועסט אַן עושר ווערן,
 איבער ימ'ן וועסטו האַנדלען,
 זאָלסטו, קינד מיינס, נישט פאַרגעסן
 אין די ראַזשענקעס מיט מאַנדלען...“

זיינען יאָרן פּיל פאַרשוואַונדן,
 זיינען טייכן פּיל פאַרלאַפּן,
 בין איך איבער ברייטע ימ'ן,
 פון מיין שמעטל ווייט פאַרוואַרפּן.
 האָב איך שפּראַכן פּיל געלערנט
 אויף די רייכע, פרעמדע גאַסן —
 ליב ביסטו מיר אַליץ פאַרבליבן
 מיין אייגן יידיש מאַמע-לשון...

נאך מיין אבידה

לפעם האָב איך היינט פארלוירן,
זוכן האָט קיין זינען,
וואָס כ'האָב אָנגעוואָרן,
כ'וועל שוין נישט געפינען.

עפעס איז געשמאַרבן —
העלפן וועט קיין קלאַגן,
וועל איך קריעה רייסן,
נאָך זיך קדיש זאָגן.

כ'בין היינט אָן אכל —
זאל מיר גאָט פאָרגעבן,
כ'וועל זיך שבעה זעצן
נאָך מיין יונגן לעבן...

ש ט י מ ו נ ג ע ן

ווען אין דרויסן איז כמורנע,
עס ליאפעט א רעגן,
און עלנטע שטייען
די הייזער אין גאס,
ווערט ביי מיר פלוצלונג
ליכטיק אין הארצן,
כאָטש נעם און גיי טאָנצן
אין מיטן דער גאס...
נאָר אַט זילבערן הימלען
און בויער זיך סוד'ען,
פול שטייט די גאס
מיט פרייד און געזאָנג, —
וויינט ביי מיר עפעס
אין הארצן א בענקשאַפט
און עס טוט אַזוי באַנג,
עס טוט אַזוי באַנג...

„ בא ! ... ”

אַמאַל, זע איך די וועלט,
אין זוניקער פראכט,
עס כישופ'ט דער מאַג,
עס צויבערט די נאַכט.
און אַלץ אזוי שטיל,
און אַלץ אזוי שאַ —
נאָר ווי זאָגט מיין חיה-שרה'לע:
באַ! ...

אַמאַל זע איך אַ גרעזל,
וואָס אַטעמט מיט פרייד,
אַ טייכל וואָס פלאַפעלט
מיט קינדערשע רייד.
אַ פייגעלע זינגט,
אַ בלימעלע בליט,
און אַלץ אזוי שיין,
און אַלץ אזוי גוט;
אַלץ אזוי שטיל, און אַלץ אזוי שאַ,
נאָר ווי זאָגט מיין חיה-שרה'לע:
באַ! ...

אַמאַל וויינט אין מיין האַרצן
אַ בימער געוויין —
כ'ווים נישט פאַרוואָס,
איך קען נישט פאַרשטיין.
עס שרייט אַ געפאַר
פון ערגיץ אַרום:
„דיין לעבן פאַרבוי,
דיין וועלט איז שוין אויס...“
און אַלץ אזוי שטיל, און אַלץ אזוי שאַ,
נאָר ווי זאָגט מיין חיה-שרה'לע:
באַ! ...

„פייער און שניי“

א

יעדער אנהויב א בארויש,
יעדער אויסלאז אן אנטויש,
יעדער נעכטן ווי אצינד,
צי דעם פאדעם ווייטער בלינד...

ב

ס'ווערט דאס לעבן אליין באנייט
דורך פרייד און שטילער פייג,
מיין קינד וועט שמידן די לעבנס-קייט,
ווען איך וועל מער נישט זיין.

ג

מיט שניי אויפן קאפ
און פייער אין הארצן,
א שטאלצע די יארן איך טראג
אויף די פלייצעס.
ס'פירט מיך אין שפאן
מיין קינדישע האנט
און כ'פרעג ניט ביי קיינעם
קיון עצות.

ד

אויפן מעמפן שלייפשמייין פון יארן
בין איך רייפער נאך געווארן,
לאך איך שטיל אצינד
ס'געלעכטער פון א קינד.

ה

ס'בליען בלימעלעך אלערליי,
צארטע ליליען, ווייס ווי שניי,
רויטע רויזן, פייער-פלאם,
מארגאריטקעס, בלויער שוים.
דעפאדילען, גאלדיק-ברוין
אויסגעהפטע ווי א קרוין,
דעזיז ווייס און פורפור-בלוי —
אלץ באדעקט מיט פרילינג-טוי.
בלומען וואקסן אלערליי,
ס'האט דער האר באשאפן זיי.

ו

איך בין עלנט אויף גאטס וועלט,
מיין הארץ איז פארבענקט און פארקלעמט,
עס צאנקט אין פוסטקייט פון לעבן,
אין אייגענעם פייער עס ברענט.

מיין ליד, מיין איינציק פארמעג,
א שטערן אויף מיין איינזאמען וועג.
טובל איך מיין פערז אין מיין צער,
און דאנק דיר, אלמעכטיקער האר.

ז

גאט, דיין אויג באוואכט די גארע וועלט,
פאר דיר קיין זאך איז נישט פארהוילן,
דו האסט פרייד פאר יעדן.
ס'קלענסטע ווערימל אונטער שטיין
כלייבט אויך נישט אליין.

נאכט איז געלעגן א שטילע פארבענקטע,
 לבנה האט ארונטערגעקוקט אויף דער וועלט ;
 ס'האט א פויגל א פלאטער געמאן אין דער שטילקייט,
 ס'האט א בלימל זיך פלוצים צעבליט אויפן פעלד.

ס'האט טייכל געפלאסן אין אייביקן גאנג,
 געמורמלט אין שטילקייט פון איינזאמער פרייד ;
 געקושט און געצערמלט דאס זאמד פון די ברעגן,
 געבלישטשעט מיט שופן פון צערטלעכע רייד.

ענריקא גליצענשטיין

אויף מיין ביכער-שראנק אנטקעגן
שטייט א קליינע גיפסענע פיגור,
מיט פארחלומ'טע, פרומע אויגן,
און קרייזלדיק-געדיכטע האַר.

דאָס האָט גליצענשטיין דער מייסטער
מיך מאַדולירט: ווי לאַנג איז דאָס געווען?
נאָר אַט האָט אַ זונשטראַל באַלויכטן איר פנים
און מיר דאַכט, כ'האַב זי היינט דאָ ערשט דערזען.

פון אירע אויגן לויכטן ליבע פייערלעך אַרויס,
תפילה'דיק שפּרייט זי אירע אויסגעבלייכטע הענט,
און ווי זי איז אויסגעוואַקסן, טורעמדיק גרויס,
כ'האַב זי היינט דאָ צום ערשטן מאל דערקענט.

קוק איך אויפן וואונדער וואָס איז געשען,
אויף דעם נס וואָס איז דאָ פאַרלאָפּן —
דאָס האָט דער מייסטער פון ליים און פון שטיין,
אַ מענטש צום לעבן געפורעמט און באַשאַפּן.

מ א ט י 11

צימערט גרעזל
א ט א ז ו י ,
באלד מיין לעבן איז פארביי ...
באלד מיין לעבן איז פארביי ...

פלאטערט בלימל
דארט און דא,
אויך מיין לעבן איז א שעה ...
אויך מיין לעבן איז א שעה ...

וויינט דער הארבסט
אראפ פון בוים,
סיגאנצע לעבן איז א טרוים ...
סיגאנצע לעבן איז א טרוים ...

אַ ל ע . . .

אַלע מענטשן וויינען,
וועלט איז פול געוויין.
ווער עם וויינט מיט וועמען,
און ווער עם וויינט אליין . . .

אַלע חיות וויינען,
העלפאנט וויינט און גריל ;
ווער עם וויינט מיט ברומען,
ווער עם יאַמערט שמיל . . .

עס וויינען גראָזן, ביימער,
עס וויינט דער גרויער שטיין;
עס וויינען שמיל די הייזער,
יעדער וויינט אליין . . .

עס וויינט דאָס צאַרמע בלימל,
עס וויינט דאָס שמומע פעלד ;
אַלע, אַלע וויינען,
עס וויינט די גאַנצע וועלט . . .

מיין באַגלייטער

ווער קען פארשמיין
דעם גאַנג פון לעבן?
ווער קען דערפילן
דעם ביטערן פיין.
וועמען צו זאָגן,
ביי וועמען צו פרעגן,
וואָס וועט דער סוף
פון דעם אַלעמען זיין? ...
צער מיין באַגלייטער
אויף מיינע עלנמע וועגן.
ביסט שמענדיק לעבן מיר,
אין מיין ביטערער נויט!
ביסט מיר אַזוי נאַענט,
אַזוי אייגן געוואָרן,
ביסט אויף מיין וועג
מיין זאַלץ און מיין ברויט...

ס' ט ר ע פ ט . . .

ט'טרעפט אין מיטן וואך,
כ'שטיי אין קיך אזוי און קאך.
פלוצים גייט אויף דיין געשמאלט,
ווערט מיין קיך פארוואנדלט באלד
אין א פרעכטיקן פאלאץ . . .

און אזוי אין מיטן דרינען
לויכטן אויף א זיבן זונען.
און זיי בלענדן מיר די אויגן
ווי א פארנאכטיק רעגנבווגן.

קומען ווערטער ווייסע-פליגל
און זיי זינגען מיר א ניגון.
און זיי מאנען און זיי בעטן:
נעם מיר, נעם מיר, אזוי ביים קאכן,
שאפן יום-טוב אינדערוואכן . . .

ווערטער געסט, מיר ליב און טייער,
זינגט מיר פון א וועלט א נייער!
פלייש און בלוט פון מיינע גלידער,
פארוואנדלען זיך אין ליבע-לידער.

זינג א זינג

דינמער גרויען האַריוואַנט,
ערגעץ פון א צויבער לאַנד,
שטרעקט צו מיר זיך אויס א האַנט,
ערגעץ פון א צויבער לאַנד.

נעמט די האַנט מיך צארט אַרום,
פליסן ווערמער שמיל און פרום:
„צו א וועלט א ווייטער קום!“
נעמט די האַנט מיך צארט אַרום.

רייד פון רו, קלאַנג פון פרייד,
וואָס זאָגן דיינע צויבער-רייד?
זאָג מיר וואָס איז דיין באַשייד?
וואָס זאָגן דיינע צויבער-רייד?

זינג, א זינג מיין טרויער ליד,
איך בין עלנט, איך בין מיד,
באַגלייט מיך מיט מיין שווער געמיט,
זינג, א זינג מיין טרויער ליד.

אַ הייזל אַ שייבל

שטייט אַ הייזל אויף די קני
ביי פארשעממע טרעפּ,
לעבן הייזל אַסיען-בלי
מיט אַראַפּגעלאַזטע קעפּ.

קוקט אַ שייבל, אַ קאַסאַקע,
ברוגז אויף דער וועלט,
צו וואָס האָט גלעזער
מיד, איך בעט אייך, —
דאָ אַריינגעשמעלט? ...

א י ן ס י י ג ע י ט

און אין טויזנט שלייערס,
הימלען פורפור פארבן,
ס'איז שוין באַלד דעצעמבער,
דער זומער וויל ניט שטארבן.

ביימלעך יונג-פארשיימע,
אין ליבע-חלום גליען,
בלימלעך אין די בייטן,
ווי אין פריילינג בליען.

פייגל ביי די ברעגן,
ווי גראַציעזע שוואַנען,
ס'איז גוט אזוי אין סי-געיט
ביים ברעג אַרומצושפּאַנען.

שטילע תפילות

לערן מ'ד גאָט

לערן מ'ד גאָט
די חכמה פון שווייגן,
דעם זין פון וואַרט,
די פרייד פון צער.

גיב מ'ד גאָט
דעם פלאַטער פון פליגל,
דעם גאַנג פון ווינט,
דאָס צארטקייט פון גרעזל,
דעם שמייכל פון קינד.

די ליבע צו מענטש,
צו אַלץ וואָס לעבט
אויף ד'ין וועלט.

כאור הבורק

א

קאצאר, ווען פרימארגן-בלויקייט
דרינגט אריין אין מיין געצעלט,
פארנעם איך, גאט אלמעכטיקער,
דאס שיינקייט פון דיין וועלט.

פארכטיק קוקן מיינע אויגן, פרומע
מיינע ליפן מורמלען, שמילע
צו דיר א הארציקע תפילה.
ווי קען איך, א פשוטער בשר-ודם,
באשרייבן דאס שיינקייט, דיין באגינען?
איך קוק פארשטומט און גאף,
עס ציטערט אין מיר יעדער גליד
פאר דיין באשאף.

איך דאנק דיר, גאט,
פאר דער שמילקייט פון קאצאר,
פאר דער רו וואס פלאטערט און העלט,
איך גיי ארום מיט שמילע טריט
און הער דעם אטעם פון דער וועלט.
איך דאנק דיר, גאט,
פאר דער בלויקייט פון פרי-הימל,
פאר א גרעזלם גרינעם דרימל,
פאר דעם פלאפל פון א ווינט,
פאר דעם חנדל פון א קינד.

איך דאנק דיר, גאט,
וואס מיינע פים פירן מיך
יעדן פרימארגן צום ברעג ים ;

וואָס מיין אויג קען פאַרנעמען
די טיפקייטן פון קאַיאָר ;
וואָס מיין אויער קען דערהערן
אַ פרומען מורמל פון די כוואַליעס ;
וואָס מיין נאָז קען דערשפירן
דעם ריח פון פריש-געשניטן גראַז.

איך דאַנק דיר, גאַט,
פאַר דער רו וואָס הערשט אַרום מיין הויז.

ב

איך צי אַראָפּ פון מיינע אויגן
דעם דעק-טוך פון שלאָף,
איך בין שיכור פון דיין באַשאַף.

איך גיי אַרום מיט וואַקלדיקע טריט
און וועב אויס אַ ליד נאָך אַ ליד.
איך זינג אויס אַ הייליק געזאַנג
צו דיר, מיין האַר.

איך דאַנק דיר פאַר מיין זיין,
פאַר מיין יעדן שפּאַן,
פאַר יעדן צאַפּל,
פאַר יעדן לעבנס-מראַפּל.
פאַר אַ ווערימל אונטער שטיין,
אפילו דער מערעשקע.

ג

גאַנץ-פרי ווען כ'קוק מיט אויגן, האַלב-פאַרשלאָפּענע.
דורך מיין פענצטער אַרויס,
מראַכט איך, גאַט! דיינע וואונדער זיינען גרויס.

ווען איך זע : דאָס יונגע אַפּריקאַסן-ביימל,
ווי די זון לאַסטשעט יעדעס בלעטעלע באַזונדער,
די רייפּע אַפּריקאַסן, מיט רויט-פּאַרפּלאַמטע בעקעלעך,
רויטלעך זיך פאַר פּרייד —
זיינען צו שוואַך מיינע רייד,
צו לויבן דיך גאַט !

ווען דאָס עפּל-ביימל ביי דער זייט,
גיט אָפּ דער וועלט אַ פּריילעכען גוט-מאַרגן,
ווען יעדעס עפעלע וויגט זיך ריטמיש
אויף די צווייגן,
דאַנק איך גאַט, אין שטילן שווייגן.

ווען דאָס קליינע, בייכיק-רונדע ביימעלע,
וואָס שטייט ביי מיין פענצטער,
באַוואַקסן מיט געדיכטע-גרינע בלעטער,
אונטער פּרייען הימל,
מורמלט שטיל אַ געזאַנג צו דיר ;

און ווען עס פאַלט אַ לייכטער רעגן,
מענטשן-קינדער גייען אויף די וועגן,
און זוכן שוין אונטער אירע צווייגן —
שמייכלט ביימל פּרום,
נעמט זיי אַלע ווי אַ ליבע מאַמע אַרום,
טראַגט זיך אַ בת-קול פון הימל :
גאַט ! ווי שוין עס איז דיין וועלט ...

אל תשליכנו

אל תשליכנו לעת זקנה...
פארלאז מיך נישט אויף דער עלמער,
דאס בעט איעדער ביי גאט:

אן אייגענעם ווינקל דעם קאפ אנצושפארן,
נישט מאך מיך צו שאנד און צו שפאט.
אל תשליכנו לעת זקנה...
פארשעם מיך נישט גאט אויף דער עלמער,
בכבוד איך וויל עסן מיין ברויט,
זיי מיט מיר גאט אויף דער עלמער,
מו נישט אפ פון מיר דיין גענאד.

וועלט איז אליין...

א.

וועלט איז אליין, אן עלנטער שטיין.
בוים איז אליין, מיט זיין שטילן געוויין.
דער פויגל איז אליין, כאַמש ער זינגט אזוי שיין.
דער האַרבסט איז אליין, מיט זיין שטילן געוויין.

ב.

קליינע קינדער וויינען, גרויסע קינדער שווייגן.
עס וויינט דער בוים אין עלנט, עס וויינען שטיל די צווייגן.
קליינע קינדער רוען, גרויסע קינדער וואַכן,
ביי יעדן וויינט אין האַרצן, אפילו ווען זיי לאַכן.
קליינע קינדער שמייכלען, גרויסע שלינגען טרערן,
שווער פאַלט אָפּט דאָס לעבן, פון דעם יאָך דעם שווערן.

ג.

דאָס פייגעלע קליין, דאָס מייכעלע ריין,
דאָס בלימעלע בלי, דאָס ליבעלע גלי.
דאָס יינגעלע דאָ, דאָס מיידעלע דאָרט,
אַלע זענען עלנט — נאָך עלנטער דאָס וואַרט.

ד.

ווען די קישנס זאָלן פּלוצים עפענען אַ מויל
און אונז דערציילן פון שטילן ווייטיק — טיפן צער.
דער חכם, סיי דער נאַר, אַלע זענען עלנט,
גאָט! דערבאַרעם זיך איבער דעם מענטש...

מענטש און בוים

א

ס'האט מיין שכן קעגנאיבער
פארזעצט א בימל ביי זיין פענצמער.
איז דאס בימל אויסגעוואקסן
פון אלע ביימעלעך דאס שענצמע.

ס'האט מיין שכן דאס קליינע בימל
ווי א געטרייער טאטע אפגעהיט,
געציטערט איבער קליינעם בימל
ווי דער דיכטער איבער ליד.

איז דער טויט צו אים געקומען,
דעם מענטש דעם וועכטער צוגענומען.
נאר דאס ביימעלע דאס שיינע,
דאס הילפלאזע דאס קליינע,
וואקסט און בליט אזוי ווי פריער.

ב

מיין שכנה האט א קליינעם עפלבוים
פארזעצט אט דא דערנעבן,
באשיצט דאס בימל פון שטורם-ווינט
און געהאפט רייפע עפל צו דערלעבן.

פלוצים איז מיין שכנה אוועק
אין דער אייביקייט פון שווייגן,
ערשט דאס ביימעלע צעבליט זיך
מיט פרישע בליעכץ אויף די צווייגן.

אין שפיטאל

די זון איז היינט אויפגעגאנגען אין קאזאר,
געבראכט אן אנוואג: א נייער טאג איז געבוירן.
אין שפיטאל שטייען בעטן ווייס באצויגן;
די קראנקע מיט פארשלאפענע אויגן, קוקן ארום זיך.
שמילע קרעכצן, א שמיל געבעט, א רופן: „גורס“, „גורס“!
די קראנקן-שוועסטער מיט אויסגעבלייכטן פנים,
איר היטעלע, א וויסער פליגל פלאטערט צווישן בעטן.
אירע אויגן בארואיקן, גלעטן.
דורכן פענצטער פון דער ווייט קלינגט דער זייגער
אויס די צייט.

אויף א בעטל פירט מען א טונקל-הויטיקע,
אין ווייסע אפעראציע-קליידער,
אירע בלאסע ליפן מורמלען:
בעט גאט פאר מיר, בעט גאט פאר מיר.
מיר די קראנקע אין יסורים געלייטערט —
ווייסע, שווארצע, געלע, קינדער פון איין מאמען,
בעטן אין צוזאמען.
דורכן פענצטער אין דער ווייט
קלינגט דער זייגער אויס די צייט.

טראכט אַ בערגל ...

טראכט אַ בערגל מיסט :
ניט געלעכט האָב איך אומזיסט.

שיין איז גאָטס וועלט !
אַט הער איך, ווי אַ פויגל טרעלט.

דער פּרילינג איז שוין ווידער דאָ,
זון פאַרגייט אין פּיאָלעטיוון בלאָ.

עס צערטלט מיך אַ שקיעה-שמראַל.
גאָט איז איבעראַל !

ס'רוט אויף מיר אויך די שכינה —
מאָ וואָס איז די נפקא-מינה ?

טראכט אזוי דאָס בערגל-מיסט —
ניט געלעכט איך האָב אומזיסט ...

שטייט אַ בוים

שטייט אַ בוים אין מיטן פעלד
איינינקער אליין,
קיינער קומט נישט צו דעם בוים
אַמאל אַהער צו גיין.

מענה'ט בוים: אַ, ליבער גאַט,
פאַר-וואָס קומט מיר אַזאַ שטראַף?
צו שטיין דאָ אַן עלנטער,
איינגעהילט אין שלאָף?

פון ווייטן זע איך ביימעלער,
מיט קרובה'שאַפט באַשיינט;
און איך, אַ שטיין אַן עלנטער,
וויינט דער בוים און וויינט.

ערב־פּרילינג

דורך שווערע טעג און גרויע נעכט
זיינען ביימער שטום געשמאנען,
שטיל געזיפצט און שטיל געטראכט:
איז דערלייזונג נאך פארנען?

עס האבן שנייען, זאווערוכעס
זיי געשמיסן גלייך אין פנים
און געקייכט אזש פון געלעכטער:
אט נארנאנים! אט נארנאנים!

האט דער ליכער גאט אין הימל
זייער שווערן צער פארנומען
און געשיקט זיי די ישועה —
פּרילינג, פּרילינג איז געקומען.

און דו... .

פיר ווענט, א דאך,
שמילע רן
און דו... .

פייגל-פלאטער ביי מיין הויז,
א פאר בענקטע רויז;
שמילע רן
און דו... .

ביי מיין שוועל,
אויף מיין דיל,
בענקשאפט שמיל.

א בליק, א טראפן גליק,
דער חלום בלויז פון דיר,
ליב איז מיר.

פיר ווענט, א דאך,
שמילע רן
און דו... .

לעצטע בלום

ד"ר רבקה זאקס אַ מתנה

אין מיין גארטן בליט אַ רויו,
זיצט דער האַרבסט ביי מיר אין הויז;
וועלקט די בלום און איך מיט איר,
וויינט דער האַרבסט שוין ביי מיין מיר.

רויטער שניי און ווייסע רויו,
איך פאַרבעט אייך אין מיין הויז;
כ'עפן ברייט פאַר אייך מיין מיר,
ברענגט פון ווייט אַ גרום צו מיר.

האַט איר האַרבסט באַגעגנט וואו,
אין אַ שטיל-פאַרבענקטער שעה?
צי גאַר אַ פּרילינג ערגעץ ווייט,
וואָס געבליט האַט ביי דער זייט.

אַפגעבליט אין שטילן פיין,
און דעם בעכער פול מיט וויין
אויסגעטרונקען ביז איין טראַפּ,
אַזש פאַרדרייט האַט זיך דער קאַפּ...

דער אָנהויב

דער אָנהויב איז געווען אזוי:
כ'בין געווען געטרייע מאַמע
און ליבע פרוי.

פלוצים, אין אַ שטורמדיקער נאַכט,
האַט עפעס טיף אין מיר דערוואַכט —
אפשר אַ געפיל פון דורות פריער
האַט איצט באַנייט זיך דורך מיר
און געפאַדערט, מיך פון זיך באַפרייען,
מיין געפענטעטן גייסט צו באַנייען!

ענג זיינען מיר געוואָרן מיינע פיר-ווענט —
האַב איך זיי צעבראַכן, דערביי פאַרוואַנדעט
מיינע הענט...

בין איך אַ פרייע אויף דער וועלט אַרויס,
ברענענדיק אין אייגענע פלאַמען.
האַבן מענטשן מיך אַרומגערינגלט
מיט שווערע אייזערנע צאַמען,
און איך אין מיטן, מיין גאַט אַליין מיט דיר,
אַ פאַרשעמטע האַב איך צו מיין הויז
זיך אומגעקערט צוריק.

אַמאָל איז געווען

איך קען אַ פרינצעסן מיט פאַרחלומ'טע אויגן,
אַ צאַרט-ליכטיק פנים און גאַלדענע צעפּ.
זי וואוינט אין אַ חורבה, וואָס שטייט האַלב-געבויגן,
מיט אַ גאַלדענעם דאַך און מאַרמאָרנע טרעפּ.

קומען דאָרט בעטלער, מיט טאַרבעס אויף פלייצע,
און מאַכן זיך היימיש אין שטיבל ביי איר ;
געפינט זי פאַר יעדן אַ גוט וואָרט, אַן עצה,
אַ טרייס-וואָרט פאַר יעדן, וואָס עפנט די טיר.

קומט די לבנה ביינאַכט אַ צעפלאַמטע,
קאַיאָר קומט דער מאָרגן אין בלוילעכן ציטער ;
מלאכים באַזינגען די שטוב אויפגעראַמטע,
און גאָט ברוך הוא אַליין איז דער היטער.

מ י י ן ל י ב ע ר

ערגעץ ווייט, ערגעץ ווייט,
נאך פון אייביקייט'ס צייט,

אויף פארוואַרפענעם וועג,
לעם אן איינזאמן שמעג,
שטייט דאָרט אַ מויער
מיט אַ פאַנטאַסטישן מויער...

אויף אַ שילד פון בלוי לעכן-בלוי
לייענט זיך אזוי:
דאָ די אייביקייט וואוינט.
איר לייענט און איר שטיינט...

דער שלאָס איז געבויט
פאַר מיר און פאַר דיר,
מיט אַ גאַלדענעם דאָך
און פאַרכישופטער מיר.

ווייס-מאַרמאַרנע ווענט
און ראָזעווע ציגל,
מיט שלעסער פאַרשלאָסן
אויף פאַנטאַסטישן ריגל.

די אייביקייט זיצט דאָרט
פון נאַכט ביז באַגינען,
מע דאַרף נאָר דעם שליסל
מיין ליבער געפינען...

דורך אייגענעם צער

דורך אייגענעם צער
האָב איך דערשפּירט דעם צער
פון דער וועלט.

דורך אייגענער פּרייד
האָב איך דערשפּירט די פּרייד
פון בוים, פון גרעזל אויף פעלד.

דורך אייגענער בענקשאַפט
האָב איך דערשפּירט די בענקשאַפט
פון מענטש.

וואָס איז אַ נאַמען ...

אַכמים זיי פרעגן אַ קשיה,
וואָס איז אין אַ נאַמען פאַראַן —
איך וועל אייך דערציילן אַ מעשה
וואָס איז אין אַ נאַמען פאַראַן ...

ער האָט מיר מיין נאַמען געגעבן,
מסתמא אַזוי מיר באַשערט,
ער האָט מיר אַ לעבן געגעבן —
מיט אייגענע הענט עס צעשמערט ...

וואָס איז אין אַ נאַמען פאַראַנען?
שווער צו דערקלערן מיט רייד —
אין נאַמען עס איז אַפט פאַראַנען
טרערן און קוואַלן מיט פרייד ...

רופט מיך ביים נאַמען, איך כעט אייך,
רופט מיך פריידיקע פרייד —
כאַטש לאַנג פאַרבליט האָט מיין ליבע,
פאַרגאַנגען עס זיינען די רייד ...

האַרבעט מאָטיױו

האַרבעטמייקע, זאָמע זילבער נאָכט,
עס טריפן טרוימען פון די צווייגן,
איך רעד צו דיר אין שווייגן.

בליען בלימלעך אין דער שטילקייט,
פייגל-פלאַטער אין די וועלדער,
גרעזלעך שווייגן אויף די פעלדער.

לבנה-ליכט דורך מיין פענצטער,
טריבער טרויער ביי מיין טיר,
בענקשאַפט צאָנקט אין האַרץ ביי מיר.

מ א ע

צי קענסטו דערקלערן מיר
טייערע מאמע,
פארוואס איך בין שטענדיק
פארטרויערט, פארקלערט?
צי איז עס דער טרויער
פון לאנגסטיקע דורות,
וואס איז אויף מיין גורל
צו טראגן באשערט?...
כ'לעכן איך ווייס נישט
אוי, טייערע מאמע,
מיין צער נאר אנטפלעקן
איך קען בלויז פאר דיר:
דערזע איך א בלימל,
א ביימל, א גרעזל,
וויינט עפעס שטענדיק
אין הארצן ביי מיר.

ברענט דער הימל

ברענט דער הימל רוים ווי פייער
אויפן בלויען וואסער רוים,
טאנצן כוואליעס ווי קונדסים,
שפריצן פונקען פונעם שוים ...

בליצן שמערן, ווייסע חברה,
קאטשעט זיך דער ים און לאכט ;
די לבנה בלויז נאָר איינע,
וואַנדערט איינזאם און פארטראַכט ...

*
*
*

נאָך חלומ'ט די נאכט
אויפן שוים פונעם ים,
פארזונקען אין רואיקן דרימל.
ס'האַבן קוים באַרג און טאָל
אויפגעוואַכט.
ס'באַגינט, עם גרויט שוין דער הימל,
ס'שמרעקט זיך דער ים,
האַלכ-פאַרשלאָפן, פאַרקלערט
ס'מורמלט אַ כוואליע אַ שמילע.
באַהעפט האָט זיך איצט
הימל און ים,
עם צימערט אַ הייליקע תפילה.

מ י י ן ש י ף

די זון פארגייט אין אייגן בלום,
דער הימל רויט ווי צונמער;
ס'רעוועט ים, ס'שטורעמט ווינט,
קאפיטאן, מיין שיף גייט אונמער...

ס'קרעכצט די מאסמ, ס'ברעכט די מאסמ!
עס זינקט מיין קאפ ארונמער;
איך שטרעק די הענט, איך ברעך די הענט,
קאפיטאן, מיין שיף גייט אונמער.

איך רוף צו דיר מיין קאפיטאן:
שטארק מיך און דערמונמער!
שטורעם ברעכט די מאסמ באַלד איין,
מיין שיף, מיין שיף גייט אונמער...

געטער און האַרבסט בלעטער

א

פּאַלן בלעטער, פּאַלן בלעטער,
ווי אין דער יוגנט מיינע געטער.

מיינע געטער, יוגנט-געטער
ווי די געלע, דארע בלעטער.

ב

האַרבסטטיקער דרויסן אַצינדער,
די הייזלעך פאַרבקענקטע פאַרטראַכט.
פּוסט איז דאָס געסל אָן קינדער
אַ גרויע עס פּאַלט צו די נאַכט.

זומער אַ פּויגל פאַרפּלויגן,
געלאָזט טיפע בענקשאַפט אָן שיעור.
מיט טרערן ס'זיינען פול מיינע אויגן,
די בענקשאַפט וויינט שטיל באַ מיין טיר.

ג

כ'האַב געטער געזוכט און געפונען,
און טריי געהיט זייער יעדן געבאַט,
האַב פריי מיינע טעג, מיינע נעכט געגעבן,
פאַר יעדן אויסגעפּוצטן גאַט.

איצט בלאַנדזשע איך אַרום אין אומעט
דאָס האַרץ מיינס איז שטאַק בלינד.
וועל איך אַ גאַט נאָר זוכן תמיד?
איז אפשר זוכן גאָר אַ זינד?

ד

עם פאלן געלע בלעמער,
עם רוישט דער יונגער וואלד ;
עם זינגען סוף-זומערדיקע פייגל,
דער הארבסט ער קומט שוין באַלד.

דער הארבסט ער קומט צוריימן
אויף קופער-רויטן פערד,
מיט רייכער רייפער זאַטקייט
וועט אַמעמען די ערד.

ה

מיין ליד אַ יונגע פאַרליכטע,
און איך — ווי שמאַרק אַלטער וויין.
עלנט וועט זיין מיין ליד אַ באַטריכטע,
ווען איך וועל שוין מער דאָ ניט זיין.

פון אַטאַם-מלחמה און העלדישע זיגן
וועט זינגען דער דיכטער, כלום און פּיין.
וויינען וועט שמיל מיין עלנטער ניגון
ווען איך וועל שוין מער דאָ ניט זיין.

ו

מיין וועלט פון שפּיננוועבס געוועבט,
מיין איינציק פאַרמעג איז מיין טרוים.
אַ שאַרף פון אַ בלעמל אויף בוים
קען חרוב מאַכן מיין וועלט ...

ז

רעד און רעדער אין געדריי,
שפיל און שפילן אלערליי;
בלויז א בלי —
און באלד פארגיי ...

ח

וואס געווען
וועט אייביק זיין,
מיין שמיל געוויין —
מיין פרייד, מיין פיין.

מיין פרייד, מיין לייד,
מיין טיפער פיין.
מיין ליד, מיין ליד,
וועסט אייביק זיין.

ט

דער טאג פארגייט,
די נאכט פאלט צו,
ס'ווערט באלד שפעט,
געציילט די שעה ...

בענקשאפט שמילע,
הערלעך שיין,
אויף ליפ א תפילה:
מען מוז באלד גיין ...

אָ בריוו צום זון

מיין זון מיין עלצטער, מיין בכור!
כ'האָב דיין קורצן בריוו נאַר-וואָס דערהאַלטן, מיין קינד;
מיין האַרץ האָט זיך פון שרעק שיר-ניט אָפּגעריסן,
ווען כ'האָב מיט ציטערדיקע הענט דעם קאַנווערט אויפגעריסן,
כ'האָב געוואָלט שוין וויסן וועגן דיין געזונט.
קינד מיינס, פאַרוואָס שרייבסטו אזוי זעלטן?
צי ווייסטו נישט, אז איך גאַר נאָך דעם כתב פון דיין האַנט? !
„נישטאָ קיין צייט! ס'ברענט! מען מוז פאַרטיידיקן
דאָס לאַנד!“

בין איך שטאַלץ מיט דיר, מיין אויג אין קאַפּ,
קוק איך אויף דעם בילדל וואָס האָסט אונז צוגעשיקט
און נעם די אויגן נישט אַראָפּ...
עפעס ביסטו גאַר אַן אַנדערער געוואָרן, מיין אַברעמל.
די ליפן צונויפגעפרעסטע, פעסט געשלאָסן,
אויף דיין פנים אייזן-שטאַרקער ווילן,
דיינע אַרעמס קופער-ברוין, און אזוי טאַנצנדיק די האַרצ
לויכט דעם נביא'ס פייער אין דיינע אויגן.
עס זיינען דיינע מוסקלען אַנגעצויגן, קרעפטיק מיט
חלוצים-מוט —

„פאַר פרייהייט, מאַמע“, זאָגסטו „מוז מען געבן בלוט!“
מוז מען געבן בלוט? ...
בין איך שטאַלץ מיט דיר, מיין זון מיין עלצטער, מיין קרוין,
שעם איך זיך פאַר דיר מיין קינד,
איך, אַ שוואַכע פרוי, אַ מאַמע נאָך דערצו,
האָב געוואָגט דיר שרייבן אין שווערער שעה:
אפשר, טאַמער, וואָלסטו געקומען אַהיים צו גאַסט, גלאַט אזוי.
ענטפערסטו: „אונזער היים איז דאָ, נישט ביי איך דאָרט.“
איז טאַקע נאָר צו קושן דיין יעדער וואָרט.
וועל איך דיר נישט דערציילן פון מיינע שלאַפלאַזע נעכט,

ווי שעה'ן לאנג ביי מיין פענצמער כ'שטיי.
גאנץ-פרי כאפ איך די צייטונג אין האנט,
לייען די נייעס פון אונזער לאנד,
לויף דורך די נעמען פון אונזערע קדושים —
מאמע, ח ל י ל ה , איז אויך דיין נאמען צווישן זיי.
איך פארשעס זיך פאר זיך אליין און פארגיי זיך
אין שטילן געוויין,
אז נישט דיין נאמען, איז שוין גוט?
ס'איז דאך סיי-ווי מיין אייגן פלייש און בלוט.
נאר ווי זאגסטו, מיין קינד,
פאר פרייהייט מוז מען געבן בלוט...
ביסטו זייער גערעכט, מיין קרוין, מיין אויג אין קאפ,
אויב עס איז אויף דיין גורל אויסגעפאלן,
אויב ס'איז אונז אזוי באשערט,
צו קעמפן קעגן שונא מיט ביקס און שווערד,
נישט אנפאלן, ח ל י ל ה , נאר פארטיידיקן אונזער לאנד.
געבענטשט זאל זיין מיין קינד דיין חלוץ-שמארקע האנט
און וואס עס זאל נישט זיין,
איך וועל שמארק זיין ווי דו, איך שווער!
און נישט פארגיסן קיין איין-איינציקע טרער.
שיק איך דיר מיין ברכה, קינד מיינס, גיי!
גיי אויפן וועג פון אלע פרייהייטס-קעמפער,
פארשרייב אויך דיין נאמען צווישן זיי...

פיר דורות

מיין זיידע ר' יצחק, א יחסן א גרויסער,
א ייד א בעל-צדקה, א למדן געווען ;
דורך נעכט געלערנט הלכה און אגדה,
דעם תוך פונעם לעבן געזוכט צו פארשטיין.
אין עולמות עליונים ער פלעגט זיך פארטראגן,
שעה'ן לאנג פלעגט ער אזוי זיצן פארקלערט :
די תנאים הלל ושמאי וזאם זאגן ?
געטראכט און געהקירח'ט, געקנייטשט מיף דעם שטערן :
אפשר אזוי ? און טאמער פארקערט ?
געגלויבט אין דער תורה ווי גאט האט געבאטן,
געווארט אויף משיח'ן : עם וועט קומען דער נס !
געהאנדלט, געוואנדלט מיט סוחרים, מיט שררות,
פארזאמען געגרוזעט פון מאהליווער דניעסמער
צו זוואניצער ברעגן און אזש קיין אדעם ...

מיין טאטע, א למדן, א נגיד'ס א זון,
אין בית-המדרש געלערנט ביז חתונה-יאָר ;
א סוחר געוואָרן, געפאָרן קיין ווין,
קאָנטראַקטן געשלאָסן א יעדן ניי-יאָר,
געוועזן דער פירער, דער בורר פון שמעטל ;
פאר אלעמען אָפן געווען איז זיין הויז,
געפאָרן צום „אלטן" זכרונו לברכה,
געוועזן דער גבאי אין משערנאָבילער קלויז,
געפירט גרויס געשעפט, פעלדער און וועלדער ;
„ס'תניא'לע" שמענדיק געווען ביי זיין זייט,
אין „עולם כמנהגו" גאנץ אָפט פאר'גנב'עט א קוק דאָרט,
געטראַכט און געצווייפלט : ס'איז עפעס נישט גלאַט ...

מיר אין דער פרעמד איז באַשערט געווען וואָגלען :
א פיאַנערין פון יידישן ישוב געווען,

אין קאלומבוסעס מדינה בין אָנגעקומען,
די גאלדענע גליקן אין שוויץ-שאַפּ געזען ;
געלייענט די „צוקונפט“, „פרייע אַרבעטער שטימע“,
ראָזענפעלד'ס לידער דעקלאַמירט אויפן קול,
דעבאַטן געפירט מיט טאַטע-מאַמע די פרומע,
צעשפּרייט איבער ימ'ען דאָס אַש פון אַמאָל.
אין יוניאָן געוואָרן אַ רעדנערן-פירערן,
אין אַרעמקייט שמענדיק — ווער דאַרף עס דען געלט ?
געוועקט און גערופן דעם אַרבעטער ברודער,
געלעבט און געחלומ'ט פון אַ שענערער וועלט.

מיין זון אַ שטאַלצער זיין ירושה געטראָגן,
דעם חלום פון דורות ווייטער געוועבט ;
גאָר יונג אין תל-אביב'ער גימנאַזיע געלערנט,
אַ פּיאַנער געווען, אויף די וועגן געלעבט.

פאַרענדיקט אַ ים-שולע אין פענסילוועניע-סטייט,
אַ יידישער קאַפיטאַן געגרייט זיך צו זיין :
מיר האָבן שוין „טיילאַר'ס“, איצט דאַרפן מיר „סיילאַר'ס“ —
אין חיפה דער האַפן וועט אונזערער זיין.

איבערזעצט ים-טערמינען פון „מאַרין“-שפּראַך
אויף דער הייליקער שפּראַך פון נביאים אַמאָל ;
נאַוויגאַציע געלערנט די יידישע יוגנט,
אין אייגענעם לאַנד, אין ארץ ישראל.

מיין זיידע דער פרומער האָט געוואַרט אויף משיחן :
ער וועט קומען צו רייטן אויף אַ שניי-ווייסן פּערה,
מיין טאַטע אַ צווייפלער, איך אַ בעל חלום —
רעאַליזירן דעם חלום מיין זון איז באַשערט.

גוט מאַרגן

גוט מאַרגן ליכטיקע וועלט,
נעם צו מיין האַרציקע ברכה;
גוט מאַרגן אייך אַלעמען,
ליבע מענטשלעכע משפּחה...

גוט מאַרגן צו אַלין
וואָס האַלט אין ווערן;
גוט מאַרגן דיר הימל,
פרימאָרגן זילבערנע שטערן.

גוט מאַרגן יעדן גרעזל,
יעדן בלימל,
יעדער חיה אין איר צעלט;
גוט מאַרגן דיר וועלט...

גוט יאָר דיר עליזה.

לידער פון מדינת ישראל, תשי"ג

פ א ר א ן

פֿאַראַן אַזאַ פֿרייד, אַזאַ ברויזענדע פֿרייד,
וואָס פֿילט אָן דיין האַרץ מיט בענקענדן פֿיין;
פֿאַראַן אַזאַ שוויגן, נאָך טיפּער פֿון רייד,
וואָס שווימט אַזש אַריבער, ווי אין בעכער דער וויין.

פֿאַראַן אַזאַ בענקשאַפט, וואָס געפינט נישט קיין אַרט,
זוכט עפעס-וואָס און ווייסט נישט דעם נאָמען;
פֿאַראַן אַזאַ וואַרט, אַזאַ איינזאַם שמום וואַרט,
וואָס וויינט אויף דיין ליפּ און זינגט אויף דיין גומען.

פֿאַראַן אַזאַ צער, ווי אַ יום-טובֿ'דיק קלייד,
צער דער ברודער פֿון אומעט;
נעענטער איז מיר מיין צער ווי מיין פֿרייד,
כ'טראַג שמענדיק אין האַרצן אַרומעט.

נ צ ח ו]

אויף א ריון-פעלז נצחון
וואקסן קליינע ביימעלעך,
קומען יידן מיט בטחון
בויען זייערע היימעלעך.

אויפגעשטעלט א בנין
מיט א רויטן דאך,
וועלן הייזעלעך א מנין
באלד שטיין אויף דער וואך ...

הענט ווי דורך כישוף
וועלן אקערן און זייען,
וועט א נייער ישוב
ווי דורך נס אויפגיין.

יום העצמאות

טראקטאָרס זינגען אויף די פעלדער,
יידיש היימלאַנד, אונזער טרוים.
ביימער גרינגען אין די וועלדער,
פּרוכטן רייפן אויפן בוים.

ווייץ און קאַרן פּולע זאַנגען,
גאַלדיק-יונגע זון ווי ניי;
ס'איז אַ לעבן אויפגעגאַנגען,
אויפגעגאַנגען פול און פריי.

פּערד און אייזל אין די שטאַלן,
אויף די לאַנקעס — שאַף און רינד;
צוגעפּאַלענע צו קוואַלן —
שמילן זיי דעם דורשט אַצינד.

שטאַל-פּאַבריקן גיסן אייזן,
פּונקען שפּרינגען פייער-פּלאַם;
עס וועט זיין זיך צו באַווייזן
מיט אונזערע שיפן אויפן ים.

ליגן קינדער אין די וויגן —
צערטלט זיי אַ מאַמעס האַנט
און פאַרוויגט זיי מיטן ניגון:
זיי געבענטשט מיין אייגן לאַנד.

תל אביב, תשי"ג

מיין גארטן

כ'האָב מיין קליינעם גאַרטן
צעצאָקערט און פאַרזייט,
ליגן שוין די ביימין
יום-טוב'דיק צעשפּרייט.

שפּראַצט אַרויס אַ בליעכין,
באַבלעמערט גרינער קרויט,
אויף די שטענגלעך הענגען
טאַמאַטן ראָזע-רויט.

אוגערקלעך קליינע,
פּריש יעדן אינדערפּרי,
דאָס באַצאָלט מיר מאַמע-ערד,
פאַר מיין זאַרג און מי.

גרינע שפּראַצונג אויף די ביימער,
ליבער פּרילינג קומט שוין אָן,
פייגל זינגען פּרום אַ זמר
ביי דעם אויפגאַנג פון דער זון.

נויגט דער הימל זיך אַרונטער,
בלייבט דער מאַרגן אין זיין געצעלט,
זון גייט-אויף אין גאַלדיק-צונטער
און באַצויבערט מענטש און וועלט.

ח ב ל י ל י ד ה

געקומען בין איך צו דיר פון גלות-לאַנד,
געוואָלט פאַר מיין נשמה אַ ביסל רו געפינען ;
אונטער שוואַרצן האַריוואָנט איך זע :
שוין ברעכט זיך דער בלוילעכער באַגינען.

מיט פאַרכאַפטן אַטעם שטיי איך אַ שטילע,
אויף מיינע ליפן — אַ האַרציקע תפילה :
פאַר דער שטאַלצער פאַלמע און טענענבוים,
פאַר דער רויטער רויז און מדבר-בלום,
פאַר דעם פאַרב-געמישטן באַרג און מאַל,
פאַר דעם צויבער-פלאַטער פון דעם אַמאָל ...

מיין האַרץ איז פול מיט פרייד,
ווי די צייטיקע צבר-פרוכט מיט זאַפט,
עס ליגט דער ים המלח, דער סכל־זקן פאַרגאַפט,
די לבנה שפאַצירט אַנטקעגן אונזער מול'דיקן שמערן —
אין געבורט-ווייען אַ פאַלק האַלט ביים ווערן.

הל אביב, תשי"ב

פ ר י ל י נ ג . . .

גרינע צויבער-ביימעלעך,
צויבער-גרינע פראכט,
ס'האט דער פרילינג יונגינקער
היינט פלוצים אויפגעוואכט.

זינגען גרעזעלעך אינעם פעלד,
עס צערמלט זיי דער ווינט,
מאכט פארגאפט די אייגלעך אויף
א נייעבוירן קינד.

קומען פייגל פון דער ווייטן,
ברענגען מיט א גרום,
דרימלען בלומען אין די בייטן
ביי דעם טאג'ס צופום.

שטייט די וועלט אן אפענע,
פאר'כשופ'ט אין איר פראכט,
ס'האט דער פרילינג יונגינקער
היינט פלוצים אויפגעוואכט. . .

חמשה עשר בשבט

לויט רחלען

פלאַנץ אַ ביימל דאַרט מיין שוועסטער
מיט דיין צארטער, ליבער האַנט,
נישט באַשערט געווען מיר שוועסטער
זיך באַהעפטן מיט מיין לאַנד.

נישט איך האָב דיין פעלד צעאַקערט,
נישט פאַרזייט אַ מינדסטע פלאַנץ;
כ׳האַב מיט ליבע נישט געפלאַקערט,
נישט גערעדלט זיך אין טאַנץ...

נישט איך בין אין שפּאַן געגאַנגען,
נישט אין אַקער זייט-ביי-זייט;
נאַר ס׳האַט דיין חלום מיך געפאַנגען,
כ׳האַב דיך באַגריסט אַמאַל פון ווייט.

פריי איך זיך איצט, שוועסטער מינע,
און באַהעפט זיך היינט מיט דיר;
נעם צו מיין אַרעמע מתנה —
פלאַנץ אַ ביימל דאַרט פאַר מיר.

ווילדע בלימלעך

ס'זאקסן ווילדע בלימלעך
אין א מיפן מאל,
פיאלעמאָווע און בלוענקע
פארביק אָן א צאל.

ס'קוקט אויף זיי קיין מענטשלעך אויג,
עס צערמלט זיי קיין האַנט,
מוליען זיי זיך שטילינקע
מיט עלנמקייט ביינאַנד.

מיין בלימל

ביי מיין פענצטער אין א בייט,
בליט א בלימל א פאר וואכן;
איז א ווינטל אנגעקומען
און א צווייגל אפגעבראכן.

וויינט דאס בלימל,
גיסט מיט טרערן,
אויף דעם מזל,
אויף דעם שווערן...

טרייסט איך בלימל,
האב נישט קיין פאראיבל,
ס'איז דיין שטאם
דאך גאנץ פארבליבן.

פלוצים אין אן אינדערפרי,
כ'האב דערזען א פרישן בלי...

מדינת ישראל

א וואנדער-פאלק, א וואנדער-פאלק, זענען מיר געווען.
אין יעדער שטאט, אין יעדן לאנד, שמענדיק נאָר אליין.
וואו געמאָנט דאָרט נישט גענעכטיקט,
איבעראַל געווען פאַרדעכטיקט,
צוויי טויזנט יאָר אַרומגעוואָגלט,
מיט שנאה האָט אויף אונז געהאַגלט.
דער גרויסער נם איז געשען!
אַן ערלעך פאַלק, אַ ביבל-פאַלק, קען נישט אונטערגיין.

פון אַלע טייכן, פון אַלע ימ'ען,
פון אַלע שליאַכן, פון אַלע שטראַמען,
פון אַלע זייטן, פון אַלע וועגן,
קומט פרייהייטס קינדער אונז אַנטקעגן.
אַ וואַנדער-פאַלק, אַ וואַנדער-פאַלק,
זיך אליין באַפרייט ;
אַן ערלעך פאַלק, אַ ביבל-פאַלק,
ווערט צוריק באַנייט.

שטייט אויף איר קדושים, פון אייערע קברים,
איר זייט געגאַנגען על קדוש השם, מיט גלויבן און מוט,
באַצייט אייערע טויטע ביינער מיט פלייש און בלוט.
זינגט אַ געזאַנג צו גאָט, אַ לויב-געזאַנג צו גאָרער וועלט,
משיח איז געקומען, משיח איז געקומען.

אַלע וועלדער, אַלע פעלדער, אַלע חיות, אַלע פייגל,
הימל, ערד, לבנה און שטערן,
זינגט אַ געזאַנג אַז גאָט זאָל דערהערן,
זינגט מיט אונז צוזאַמען, זינגט מיט אונז צוזאַמען.

תלאביב, תשי"ג

אָן אַ גואל, אָן אַ פירער,
אַ פאלק פון קעמפער און מארטירער,
האַבן לעבנס פריי געגעבן,
אַז אונזער פאלק זאל ווייטער לעבן,
געבענמשט איז זייער נאָמען,
געבענמשט איז זייער נאָמען.
אַ וואַנדער-פאלק, אַ וואַנדער-פאלק,
אָהיים איז אַנגעקומען.

אַ וואַנדער-פאלק, אַ וואַנדער-פאלק,
אָהיים איז אַנגעקומען!

מאַמע יידיש

צו דער דערעפענונג פון דער יידיש־קאטעדראַ
ביים אוניווערזיטעט אין ירושלים, געדרוקט
אין „לעצטע נייעס“, תל־אביב, תשי״ג.

לפנמ די טויערן פון בית־המקדש ברייט,
מאכט אַ וואַרע, שפילט אַ וויוואַט, די מאַמע גייט.
זי טראַגט מיט זיך זעק און פעק פון גלות שווערן
דעם יידישן קרעכץ, באַזוימט מיט הייסע טרערן:
זי קומט אַ פריידיקע אַצינדער,
ברענגט אַ גרום פון אירע פאַר'יתומ'מע קינדער.
זי דערציילט:
אין מיינע אויסגעבענקטע נעכט, אויסגעמאַטערט, מיד,
האַב איך דיך אויסגעפורעמט, מיין עלנט יידיש ליד.
מיט מיינע מוטערלעכע הענט דיך געצערמלט, געגלעט,
פאַר דיין מידן קאַפּ מיט קישנס ווייסן פוך אויסגעבעט,
דיך געהאַלטן נאַענט צום האַרצן, אין נעכט די שטילע
דיך געטראַגן אויף מיין ליפּ ווי אַ האַרציקע תפילה,
ווען אייגענע האַבן פון דיר געלאַכט, געשפעט,
פון דיר חוזק געמאַכט און באַרעדט,
האַב איך וואַרט מיט וואַרט געפאַרט —
אַ זיווג כשר־ריין,
אַלץ געהאַפט אויפן נס, וואָס וועט געשען.
אַזוי האַב איך געוואַגלט פון אַרט צו אַרט,
מיט דיר מיין ערלעך יידיש וואַרט.
און ווען האַסט געברענט אויף שייטערהויפנס,
אין בייזן, פינצטערן שמורעם,

לעבן שמות הייליקע פון אונזערע אלטע ספרים,
האָסטו ווי אין מדבר דער דאָרן :
געברענט און געברענט, און נישט פאַרברענט געוואָרן.

ס'קונט די צעבראָכענע מאַמע אַצינדער,
זי קומט צו אירע אייגענע קינדער.
מאָ עפנט די טויערן פון בית-המקדש ברייט!
מאַכט אַ וואַרע, שפּילט אַ וויוואַט —
מאַמע יידיש גייט!

שוועסטער

איך בין מיט אייך געגאנגען
אויף א וועג א שווערן,
באזוימט מיט אידעאלן
און מיט הייסע טרען.

אין א צייט וואס בלומיקט,
אין א וועלט צעשמערט,
אייער ווארט צו טראגן
איז מיר געווען באשערט.

כ'האב אייך אפגעגעבן
לידער מיין פארמעג,
אייך געטרייסט, דערמוטיקט
אין די שווערסטע מעג.

איצט שפיגל איך זיך
אין אייערע געזיכטער;
איר זענט מיינע שוועסטער,
איך בין אייער דיכטער.

אונזערע שליחות

שוין גרינגען דארט פעלדער, אויף בארג און אין טאל,
אין נעצן פון זילבערנע טויען.
איר ברענגט אונז די בשורה, שליחות פון ישראל,
פון אונזערע פיאנערן-פרויען.

ס'זענען אונזערע שוועסטער, מיט גלויבן און מוט
געגאנגען געפארן אנטקעגן,
געזעטיקט די ערד מיט אייגענעם בלוט —
די קינדער דעם לאנד אפגעגעבן.

די האנט וואס געזערמלט האט גרעזל אין פעלד,
א ביקס אויף די שולטער געטראגן,
געבענמשט זאלן זיין די הערלעכע הענט,
זייער חלק מיט פרייד צוגעטראגן.

און קומען מיר שוועסטער געשמאקטע אנטקעגן,
מיר גייען, מיר קומען, זייט וויסן!
מיר טראגן מיט ליבשאפט, דעם עול אויף די וועגן,
דעם זכות מיט אייך שותפות צו שליסן.

•

געזאנג פון קינדערשע שיכעלעך

עס וועלן קינדער אין מעברות,
אין אַרעמע געצעלמן,
אַנמאַן נייע שיכעלעך
צו בויען פרייע וועלמן...

שיכעלעך און זעקעלעך,
ציכטיק-ריינע קליידעלעך,
הימעלעך און רעקעלעך
פאַר יינגעלעך און מיידעלעך...

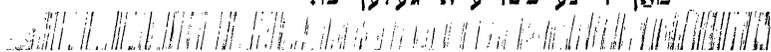
קינדער קליינע פיסעלעך
אין שפילעוודיקן גאַנג,
פון מעברות וועט טראַגן זיך
אַ הערלעך שטיל געזאַנג...

דאָס פשוט פאָלק

כ'האַב ליב דאָס פאָלק,
דאָס פשוט פאָלק,
כ'בין מיט זיי אַלעמען גלייך,
כ'בין אַ קינד פון פשוטן פאָלק,
איך זינג זיין ליד,
ס'איז מיין זיין שפראַך.
אַזוי וועל איך מיין ליד אַלין וועבן
לידער לויטער פרייד און פיין,
מיין ליד אין פאָלק וועט ווייטער לעבן
ווען איך וועל מער שוין דאָ ניט זיין.

שלאף ליד

שלאף, שלאף, שלאף און רו,
מאך דיינע כשר'ע אייגעלעך צו.

שמיל ציט די נאכט, איך זיין און איך קלער,
דיין טאטע מיין קינד, ער איז א שומר.
ער איז באלאדן מיט ביקס און מיט שווערד,
פאר אונזער לאנד קעמפן איז אים באשערט.

דער זייגער שלאגט דריי, עס בלויט דער פרימארגן,
פול איז זיין טאג מיט מי און מיט זארגן,
דיין טאטע מיין קינד, ער ווייסט ניט פון שרעק,
ער איז אין נגב צו קעמפן אוועק.

שלאף, שלאף, שלאף און רו,
מאך דיינע כשר'ע אייגעלעך צו.

וועסט אויסוואקסן שטארק, וועסט זיין א חלון,
וועסט אקערן — זייען א נייעם קיבוץ,
זאמל אן כוחות, מוזט רוען אצינד,
שלאפזשע שוין שלאף, מיין טייער קינד.

איך קוק דורכן פענצטער, עס איז שוין גאנץ שפעט,
גאט ווייסט וואס דער טאג האלט פאר אונז גרייט,
איך הער שמילע טריט, אפשר קומט ער אהער?
ניין! ס'איז א חלום, א חלום ניט מער...

שלאף, שלאף, שלאף און רו,
מאך דיינע כשר'ע אייגעלעך צו.

הל אביב, תשי"ד

שטילע טריט

איך גיי מיין גאנג, מיט שמילע טריט,
און קיין פראגעס נישט איך פֿרעג;
אזוי איך וועב מיין פשוט ליד,
אויף מיין שמאלן לעבנס-וועג.

איך גלויב אין מענטש, אין ערלעך וואָרט,
איך וועל אזוי מיין וועלט דורכגיין;
כאַטש גייענדיק פֿאַלט דאָ און דאָרט,
אויף מיין קאַפּ גאַנץ אָפּט — אַ שטיין...

י ו ס - ט ו ב

כ'טראָג אייביקן יום-טוב אין האַרצן,
דורך גרויע, פיינלעכע טעג.
ווי גרוי און שווער ס'פֿאַלט מיין לעבן,
דעם יום-טוב אין האַרצן איך פֿלעג...

און עגבערט אַ צווייפל דעם מוח:
שוים איז דאָס לעבן בלויז — שוים?
איך היט אָפּ מיין יום-טוב אין האַרצן,
פון בענקשאַפֿט, כ'וועב ווייטער מיין טרוים.

נישט אין דיין קלייד,
אין זיין פאלד,
ליגט דיין טרויער.

נישט אין דיין תפילה,
אין דיין שווייגן,
ליגט דיין צער.

נישט אין דיין וואַרט,
ארום דיין ליפ,
קנייטשט זיך בענקשאַפט.

נישט אין דיין טרער,
אין דיין בליק,
ליגט דיין פיין —
פאַרגליווערמער פיין.

רחל דער דיכטערין

צו דיין יאָרצייט קום איך,
רחל שוועסטער,
מיט מיין פשוט יידיש-ליד.
צו גיך, צו גיך
האַט דיין לעבן אָפגעבליט.
האַט דייןע יונגע טעג,
דיינע אויסגעבענקמע נעכט
מיט אונזער חלום פאַרוועכט
און ס'איז דיין לעבן און טויט
א סאַנאַטאָ געווען.

מיט דייןע קראַנקע לונגען
די זומפן-לופט געטרונקען,
צו שטילן דיין דורשט
און געשטאַנען אויף דער וואַך,
ביז אַ דין שנירל רויטע קרעלן
האַט זיך פון דיין מויל געצויגן,
אויף אייביק געשלאָסן דייןע אויגן.

רחל! האַפענונג און גלויבן,
אויף שטאַק-פינצטערע וועגן אונזערע
האַטטו פאַרזייט ליכטיקע קערנער,
געאַקערט און געזייט, רחל,
אַבער נישט געשניטן.

זאַל היינט דיין זילבערנער נאַמען
קלינגען אין שניטערס געזאַנג
ליכטיק און העל,
איז יעדן סערפן-קלאַנג —
רחל... רחל...

כ'ווייס...

כ'ווייס,
וואו דו זאלסט נישט זיין,
טראגסטו מיט זיך דורות'דיקן פיין...
אין דער היימישער ניו-יאָרק,
פארוואָרפן אין אַ ווינקל, מידוועסט,
אין הייסער אַרזיאַנאָ,
אין גאַלדיקער קאַליפּאָרניע,
וואו דו זאלסט נישט זיין,
צי אין יונגן פּרילינג,
אויף ליכטיקע וועגן אויסגעשפּרייטע,
צי אין רייפן האַרבסט,
מיט גרינע פעלדער פּאַרזייטע,
צי אין ווינטערדיקע נעכט,
אין ווייטע זילבער-שנייען —
וואו דו זאלסט נישט זיין,
קענסט נישט אַנטלויפן
פון דורות'דיקן פיין.

א ברודער דערקענט

דעם אַנדענק פון חיים קרול

איך מרינק דיין פערז —
איז עם וויין — איז עם וויין.
לייען איך דיר, ווי אַ יידיש-קינד לייענט קריאת שמע
פארן שלאָפן גיין,
מיט דיין ליד אויף מיין ליפ כ'דרעמל איין...
איז מיינע אומרואיגע נעכט, לייען איך דיר
ביז העט, העט אין דער נאַכט,
ביז אַ מידע, ס'פאַלט דיין בוך מיר פון האַנט,
ביים ראַנד פון בעט.

איך בלויזעכן פרימאַרגן,
ווען איך מאַך נאָר אויף די אויגן,
באַגריס איך דיר מיט אַ שמייכל:
גוט מאַרגן, צאַרטער, פאַרבנעקטער פאַעט!
מיט ליבע לייען איך ווידער דיין ליד
און פריי זיך מיט דער שפּע פון דייע הענט.
ביזט מיין אויגן פלייש און בלוט,
כ'האַב אין דיר אַ ברודער דערקענט.
אַ ברודער דערקענט.

נתן פארשרייב

צו דעם געבוירנטאג פון חשובן
דיכטער, יעקב גלאטשטיין

כ'האב אויפגעמאכט מיין פענצטער
און א פריידיקע אויסגערופן:
גוט מאַרגן דיר, וועלט!
ס'איז היינט דער געבוירנטאג
פון חשובן יידישן דיכטער,
יעקב גלאטשטיין.
און וועלט האָט געענטפערט:
גוט מאַרגן, גוט יאָר,
זאל ער זיין מיט אייך
אויף לאַנגע, גליקלעכע
שעפּערישע יאָר.

יעקב גלאטשטיין,
דער אַריסטאָקראַט,
הדרת פנים,
זיינע ווערק, קערנדיק וואַגיק,
געמיש, געפיל מיט לאַגיק.
איז וויזשע האַלטן מיר?
אַנטקעגן דעם וואָס איר זאָגט,
קערנדיק וואַגיק,
איז דאָ צוזאָ זאָך, ווי וואָג און מאַס?
יא, ס'איז פאַרצן ...
זיין יאָש איז געפאַרן,
און יאָש איז געקומען,
אויף דורות אַ פאַרבלייב.
נתן, פאַרשרייב ...

יעקב גלאטשטיין,
 דער פּרעכטיקער פּובליציסט,
 עסייאַסט, קריטיקער,
 גאַט-געבענענשטער פּאַעט.
 ער באַשיינט און באַקרוינט
 אונזער יידיש לשון.
 ער איז דער אַנשפּאַר
 פון יונגע שרייבער
 און דיכטער.
 ער איז אונזער רבי,
 מיר זיינע תלמידים.
 ער קוקט ניט אויף אונז
 פון אויבן אַראָפּ,
 זיין גורל אַ שטאַלצער, ער טראַגט
 אַ זילבערנע קרוין אויפן קאַפּ.
 איז וויזשע האַלטן מיר?
 אַנטקעגן דעם וואָס איר זאָגט אַנשפּאַר
 איז דאָ אזאָ זאָך ווי אַנשפּאַר?
 יאָ ס'איז פאַראַן ...
 ער פירט אונזער מיט
 אַ דיכטער מיט פאַרנעם.
 זיין שפּראַך, זאַפּטיק-פּריש,
 זיין אויג שאַרף,
 זיין האַרץ אַ האַרף,
 דער באַצלאַווער,
 זיין שיר-השירים,
 אויף דורות אַ פאַרבלייב,
 נתן, פאַרשרייב !

מיין פרייד איך טייל מיט אייך אלע,
 מיין צער איז מיין אייגענס נאָר בלויז;
 באַפאַלט מיך דער אומעט אַ שווערער,
 פאַרשלים איך די מיר פון מיין הויז.

און בלייב איך מיט אומעט פאַרשלאָסן,
 בין איך שוין מער נישט אַליין;
 איך מיט מיין לייבלעכן ברודער,
 מיר קענען זיך ביידע פאַרשטיין.

מיר זיינען ווי עלנטע בעטלער,
 וואָס לעבן אין שטענדיקער נויט;
 אומעט מיין לעבנס באַגלייטער —
 מיין טעגלעכער ביסן ברויט.

מיינע קינדער

אין מיין גארטן וואקסן בלימלעך,
בלימלעך מלא-חן,
אזוי וואקסן מיינע קינדער
וואונדערלעך און שיין.

שטייען בימער אין מיין גארטן,
רייפע פרוכט אויף זיי,
מיינע טעכטער קיין עין-הרע
שיינע טעכטער צוויי.

שטייען פאלמען הויכע, שטאַלצע,
זינגען פייגל פריי,
וואקסן מיינע זין גיבורים
העלדן מיינע דריי.

חברה טילי מאגיל

זכרה,
געמרייע מאַכמער,
פון דיין פאַלק,
דו איינע פון אונזערע ערשמע,
אונזערע אַן אַמעריקאַנער חלוצה.
דיכטערין אונזערע!
האַסט אױסגעװעכט דאָס שענסמע ליד,
פון אַלע לידער...
(אונזער אַרבעט איז ליד, אונזער אַרבעט איז געזאַנג)
דו האָסט געמראָגן די בשורה
פון אַ זונען-אױפגאַנג...
וועסטו שטענדיק פלאַמערן צווישן די פערין,
פון אונזער אױסגעבענקטן ליד...
דיין נשמה וועט לויכטן צווישן די שורות
פון אונזער היסטאָרישן ווערק —
„אױף לאַנגע, לאַנגע יאָרן“
מיט ליבע וועלן מיר טראָגן דיין נאַמען,
פריש אין אונזער זכרון...

ד ע ר פ א ר . . .

כ'האָב אַמאַל

אין אַ פאַר'כשוּפ'טן ברוּנען,

אַ חלום געפונען,

אַ חלום געפונען.

האָב איך, אויף לבנה'דיקע שמריק,

געשעפט עמערס מיט גליק

און גענאַסן אין ברוּנען צוריק,

זאָגן מיר אַלע: ס'איז נישט אַזוי קלוג,

דערפאַר —

רופן מענטשן מיך נאַר . . .

כ'האָב אַמאַל,

אויף גינגאַלדענע טרעפּ,

מיט געבויענעם קאַפּ

און פאַרפלאַכטענע צעפּ,

די בענקשאַפט געפונען,

די בענקשאַפט געפונען,

האָב איך מיין חלום

מיט בענקשאַפט פאַרשפונען,

זאָגן מיר אַלע:

ס'האַט נישט קיין זינען,

דערפאַר —

רופן מענטשן מיך נאַר . . .

כ'האָב אַמאַל,

אין אַ פּרילינג פאַרנאַכט,

אין בלוילעכער פּראַכט,

מיין האַרץ אַ מתנה

אַלס קרבן געבראַכט,

מראג איך פארבארגענעם צער
אויף מיין פנים,
זאגן מיר קלוגע,
אזוי טוען נארענים.
דערפאר —
רופן מענטשן מיך נאר ...

ב ק ש ה

איך בעט ביי דיר, אלמעכטיקער,
מיין בקשה זאלסט דערהערן,
נאך מיין טויט איך בעט דיר בורא
זאל איך בלויז א גרעזל ווערן.
עס זאל א מענטש א שמיל-פארליכמער,
מיט זיין בליק מיך צערטלען, גלעטן.
— כ'וועל אין שמייכל מיינע אויגן שליסן
און מער קיין זאך ביי דיר נישט בעטן.

א ב ל ו ס

הימלען ווייט-פארשפריימע,
פעלדער טיף-פארקלערמע;
בלומען האלב-פארשעממע,
יעדער טרוים — א בלום.

אויגן ווייט-פארטרעכמע,
ליפן בלאס-פארשמאכמע;
הערצער טיף-פארבענקמע,
וואַגלען שמיל אַרום.

און אַ בוים

ניט שמורעם, ניט רויש
דו אַסיען-בוים,
נעם אַן דיין גורל באהבה.
ס'פאטשן ווינטן, זאווערוכעם?
בויג אַן דיין מידן קאַפּ,
שווייג ווען דיר ווילט זיך שרייען,
לאַך ווען דיר ווילט זיך וויינען,
און זאַלן לייטן מיינען.
לערן זיך ביי מיר,
ר ע ז י ג נ י ר .

קינדערלעך מיינע

קינדערלעך מיינע,
ליבענקע קינדער!
איך ווייס:
איר לאכט פון מיינע לידער
און גראמען.
און איך ווייס,
די צייט וועט אייך לערנען
דאס לעבן פארשמין,
איר וועט דעמאלט
פארשמין אייער מאמען.
צי וועל איך מיט אייך זיין,
צי אפשר גאנץ ווייט,
פון אייך, פון דאנען —
וועט איר לייענען מיין ליד,
פארגיסן א טרער,
וועט זיך פרייען דאס הארץ,
פון א מאמען.

גאָט פון אברהם...

גאָט פון אברהם פון יצחק און פון יעקב,
פארנעם מיין שמיל געוויין,
פאר דיין געטלעך אויג
איז קיין זאך נישט פארהוילן.
הער, איך וויין דאָס געוויין
פון א מ א מ ע .

באווייז אונז גאָט
דיינע גרויסע וואונדער,
באשיץ אונזערע קינדער,
היט זיי אָפ און בענמש —
זיי גייען פארן כבוד
פון מענמש...

אָה, גאָט דו אַלמעכטיקער,
עס בעט ביי דיר אַ יידישע טאָכטער:
באשווער די כוואַליעס אויפן ים,
זיי זאָלן באַשיצן אונזערע קינדער
פון די מלאכי חבלה,
זיי זאָלן אונזערע שיפן נישט פארשלינגען,
געזונט זאָלסטו אונזערע קינדער
צוריק אַהיים ברענגען...

איך שמיי פאר דיר מיט הכנעה, מיין האַר,
פארנעם מיין טיפן צער,
באווייז אונז דיינע גרויסע וואונדער,
אויב מיר האָבן געזינדיקט, שטראָף אונז,
אַכער נישט אונזערע קינדער...

אלמעכטיקער מאמע,
אין דיין געמלעכער האנט
ליגט דער שליסל פון שלום,
אז די וואך זאל ברענגען פרידן
צו אלע פעלקער פון דער וועלט,
מענמש זאל מענמש דערקענען ;
דיין געמלעך ליכט זאל אויפגיין
אויף דער גארער וועלט —
א מ ן ו א מ ן ...

לידער מיט מוזיק

אויף דער שיף נעסאו

טרעגט די שיף אונז ווייטער,
ווייט אוועק פון ברעג,
שטורעמט ים אַ ביזער,
וואַרפט אָן אויף מיר אַ שרעק.

קלאַפּט מיין האַרץ אַלץ שמאַרקער,
אַהיים מיר קומען אָן;
כ׳זע פון ווייטנס פּלאַטערט
אונזער ווייס-בלויע פּאַן.

רעפּריין:

טונקל-בלויע כּוואַליעס —
גרינער זילבער שוים;
מקוים איז געוואָרן
אונזער לעבנס-טרוים.

נאַר ניט פאַרגעסן, ברידער,
אַלץ וואָס ס'איז געווען:
אין אונזער דור געטראָפּן
דער נם — ער איז געשען!

לאַמיר ווייטער בויען
מיט געטרייער האַנט;
ליב איז אונז און טייער
אונזער אייגן לאַנד.

רעפּריין:

טונקל-בלויע כּוואַליעס —
גרינער זילבער שוים;
מקוים איז געוואָרן
אונזער לעבנס-טרוים.

לויט דער מעלאָדיע פון ליד „הנגב“
געשריבן אויף דער שיף, אלול, תשי״ב.

פישער ליד

א

פאַרט אַ פישער אויפן ים,
ער פאַרט אַרויס באַגינען,
ס'האַפט דער פישער מן הסתם,
פישעלעך געפינען.
טראַ לאַ לאַ לאַ לאַ לאַ,
פישעלעך געפינען.
טראַ לאַ לאַ לאַ לאַ לאַ,
פישעלעך געפינען.

ב

מורמלען כוואַליעס שמיל פאַר זיך,
דער ים איז אַ באַטריבטער,
צי איז דער ים אַזוי ווי איך,
אויכעט אַ פאַרליבטער.
טראַ לאַ לאַ לאַ לאַ לאַ,
אויכעט אַ פאַרליבטער.
טראַ לאַ לאַ לאַ לאַ לאַ,
אויכעט אַ פאַרליבטער.

ג

גיי איך מיר ביים ברעג ים אַט דאָ,
און מו מיין חלום שפינען,
אפשר וועל איך ערגעץ וואו,
מיין ליבסטן נאָך געפינען.
טראַ לאַ לאַ לאַ לאַ לאַ,
מיין ליבסטן נאָך געפינען.
טראַ לאַ לאַ לאַ לאַ לאַ,
מיין ליבסטן נאָך געפינען.

ד

קומט דער פישער טרויעריק,
ער האָט קיין פיש געפאַנגען,
און איך בין מרה-שחורה'דיק,
אַ חלום איז פאַרגאַנגען.
טראַ לאַ לאַ לאַ לאַ לאַ,
אַ חלום איז פאַרגאַנגען.
טראַ לאַ לאַ לאַ לאַ לאַ,
אַ חלום איז פאַרגאַנגען.

מעלאָדיע פון ע. ג.
רעקארדירט פון דיאַנאַ בלומענפעלד

שיפן גייען אויפן ים

מיין זון הערבערט אַ מתנה

א

צי איך מיינע זעגלען אָן,
אויף אונזער שיף דער נייער,
אַז פלאַטערן זאַל ווייס-בלוי פאַן,
אַ שטאַלצע און אַ פרייע.
שיפן גייען אויפן ים :
בין איך דאָך דער קאַפיטאַן,
פיר איך אונזער אַרבעט אָן,
אויף אַ וועג אַ נייעם.

ב

פירן וועל איך שיפן ווייט
דורך גרעסטן שטורעם :
פון מזרח און פון מערב זייט,
ביז צפון און ביז דרום.
שיפן גייען אויפן ים ;
בין איך דאָך דער קאַפיטאַן,
פיר איך אונזער אַרבעט אָן,
אויף אַ וועג אַ נייעם.

ג

ס'זענען מיינע אַרעמס שטאַרק,
שטאַרקער נאָך ווי אייזן,
וועלן מיר דער גאַנצער וועלט,
אַ נייעם וועג באַווייזן.

מוזיק פון משה ליפשיץ
רעקאָרדירט פון דיאַנאַ בלומענפעלד

דו, דו... .

א

כ'גיי ארום ביים ברעג פון ים,
און זוך דרך אלץ ארום,
א שטילע כוואליע מורמלט קוים,
דער צויבער פון דיין שמים,
דו, דו...
פון אלע צארמע בלומען, דו, דו, דו, דו,
פון אלע מיינע טרוימען, דו, דו, דו, דו.

ב

שפריימן זיך די הימלען אוים
העט גאנץ ווייט אוועק,
קומט א ווינטעלע צוגיין,
און קלאפט אפ ביים ברעג,
דו, דו...
פון אלע צארמע בלומען, דו, דו, דו, דו,
פון אלע מיינע טרוימען, דו, דו, דו, דו.

ג

סוד'ן זיך די ווינטלעך שטיל,
מיט געמלעכען געזאנג,
און אין הארצען טיף ביי מיר,
פלאטערט א פארלאנג, דו, דו...
פון אלע צארמע בלומען, דו, דו, דו, דו,
פון אלע מיינע טרוימען, דו, דו, דו, דו.

ד

נעמט מױן בענקשאפט ווינמלעך אויף,
און טראַגט אַוועק אַ גרום,
זאָגט אים אַז איך בענק אַזוי,
כ׳גױ פון בענקשאפט אויס, דו, דו.
פון אַלע צאַרמע בלומען, דו, דו, דו, דו,
פון אַלע מײנע טרוימען, דו, דו, דו, דו.

לױט דער מעלאָדיע פון „כז כז“

געווען אַ מאָל אַ שטעטלע

(מיין שטעטלע אַזאַרעניץ)

געווען אַ מאָל אַ שטעטלע, אַ שטעטלע געווען,
מיט גריך-באַזוימטע בערגעלעך מיט יידישעלעך חן.
איך געדענק מיין אַרעם חדר אין ווינטערדיקער רו,
מיר זיצן אַלע אַרום דעם טיש, ביז אין דער שפעטער שעה.
דער רבי איינגעבויגן פון דעם שווערן יאָך,
מיר לערנען מיט גרויס חשק די פרשה פון דער וואָך.
נאָכן לערנען פריילעכע אין זאָווערוכעס שנייען,
מיט לאַמטערן אין די הענט ביינאַכט פון חדר גייען.
מיט קינדערשע קעלעכלעך מיר זינגען הויך צוזאַמען:
עושה שלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו
ועל כל ישראל ואמרו אמן.
איך האָב געהאַט אַ שטעטלע, אַז וויי איז מיר און ווינד.
די שרה'לעך און שלומה'לעך, וואו זענען זיי אַצינד?
אַ ווייס געדעקטער גרויסער טיש אין שבת'דיקער ליכט,
מיין באַבע שיינע-ריוועלע מיט אַ פרום געזיכט.
מיין גוטע טאַטע מאַמע, מיין טייערע משפחה,
מיין פעטער ברוך-האַזקעלע, מיין מומע מרים-ברכה.
דער טאַטע און דער פעטער זאָגן שלום עליכם,
וואַשן מיט פרוםקייט זיך די הענט און זאָגן שאו-ידיכם.
די מאַמע אָן אויסגעפּוצטע, אין שבת'דיקן קלייד,
דערלאַנגט צום טיש דאָס עסן מיט האַרצעדיקער פרייד.
געענדיקט שוין דעם מאַלצייט און בענטשן מיר צוזאַמען,
מיר זאָגן מיט התלהבות ברוך הוא ברוך שמו אמן.
איך האָב געהאַט אַ שטעטלע, אַז וויי איז מיר און ווינד,
מיין טייער יידיש שטעטלע וואו ביזטו אַצינד.

מוזיק פון משה ליפשיץ

רעקארדירט פון דיאַנאַ בלומענפעלד

רחל ינאית אַ מתנה

אויף אַ ווייס און ציכטיק בעטעלע,
געצערמלט פון אַ ליכער האַנט.
לייג אַוועק מיין קינד דיין קעפעלע,
ביזט אין אייגן פרייען לאַנד.

די פאַרוויינטע מידע אייגעלעך,
מייער קינד מיינס, מאַך שוין צו,
אַ גומער מלאך אויף ווייסע פליגעלעך
ברענגען וועט דיר פרייד און רו.

ווי די ברידער די חלוצים
וועסטו אויסוואַקסן אַ העלד,
און פון יושר און גערעכטיקייט
דו וועסט בויען אַ נייע וועלט.

דיין וועג געווען פון צער און טרערן,
האַסט געוואַגלט גלות-ייד.
פון דיין וואַנדערן דעם שווערן
כ'ווייס מיין קינד אַז דו ביזט מיד.

ווי אַ מאַמעלע אַן אייגענע,
וואַכן וועל איך איכער דיר.
שלאַף שוין, שלאַף מיין זיס פייגעלע,
שלאַף שוין, מיר זאַל זיין פאַר דיר.

מוזיק פון משה ליפשיץ
רעקארדירט פון דיאַנאַ בלומענפעלד

א בוים קען דערציילן

א בוים קען דערציילן,
דערציילן א סך.
אבער נאָר דער דיכטער
פאַרשטייט זיין שפּראַך.

דערציילט מיר דער בוים
וואָס דאָ איז געווען,
וואָס דאָ האָט געטראָפּן,
דאָ איז געשען.

צוויי יונגע פאַרליבטע
א גליקלעכע פּאַר,
געוועכט האָבן אַ חלום,
אַ חלום אויף וואָר.

געטראָפּן האָט פּלוצים
ווי אין לעבן פאַסירט,
ער האָט מיט אַ צווייטער
אַ ליבע פאַרפירט.

וואָס איז געווען
און וואָס איז געשען?
וואָגלט דער חלום
אין עלנט אליין.

שאַקלט דער בוים
אַזוי קלוג מיטן קאַפּ.
עס פאַלן האַרבסטיקע
בלעטער אַראָפּ.

אַ בוים קען דערציילן, דערציילן אַ סך,
נאָר דער דיכטער פאַרשטייען קען זיין שפּראַך.

ח ב י ב ה

אין נגב אין א ביידעלע, וואוינט דארטן א מיידעלע,
שיין איז זי ווי די גאנצע וועלט.
איר נאָמען איז חביבה'לע, בויט זי א שמיבעלע,
פון ליבע וועכט זי איר געצעלט.

רעפריין:

חביבה, חביבה, חביבה'לע,
צי ווייסטו אז איך האָב דיך אזוי ליב?
חביבה, חביבה, חביבה'לע,
וואָכן וועל איך שמענדיק ביי דיין שטוב.

בלויז אייגעלעך א פאַר, גאָלדיק-ברוין זענען דייע האַר,
חביבה, דו ביסט מיין זון און שיין,
א קיעלע, א ציגעלע, א בעמעלע א וויגעלע,
און גליקלעך וועלן מיר ביידע זיין.

רעפריין:

חביבה, חביבה, חביבה'לע,
צי ווייסטו אז איך האָב דיך אזוי ליב?
חביבה, חביבה, חביבה'לע,
וואָכן וועל איך שמענדיק ביי דיין שטוב.

א בלימעלע, א פעלדעלע, א ביימעלע, א וועלדעלע,
פלאַנצן וועלן מיר ברויט און וויין,
דאָס לעבן וועט זיין וואונדערלעך,
מיר'ן האָבן א טוצן קינדערלעך,
דו וועסט אייביק מיין פרינצעסין זיין.

חביבה, חביבה, חביבה'לע,
צי ווייסטו אז איך האָב דיך אזוי ליב?
חביבה, חביבה, חביבה'לע,
וואָכן וועל איך שמענדיק ביי דיין שטוב.

מוזיק פון אייב עלשטיין

די זון איז פאָרגאַנגען ...

די זון איז פאָרגאַנגען אין גליענדן פיין,
די מאַמעס זיי וויגן די קינדערלעך איין:
שלאָפעניו-שלאָף, צי ליו ליו ליו,
דיין טאַטע ער איז אין ד'רהיים מער ניטאָ,
אויף אונז איז אַן אומגליק, אויף וועלט איז אַ קריג,
דיין טאַטע איז אַוועק, אונז ברענגען דעם זיג.
גאַט זאָל אים ברענגען צוריק.

די מאַמעס געכויגן איינזאַם און מיד,
זיי זינגען פון בענקשאַפט אַ טרויעריק ליד,
לאַנג ציט דער מאַג און שווער איז די שעה,
זונעלע שלאָף, זונעלע רן, צי ליו ליו ליו.

דיין טאַטע מיין קינד איז איבער ים'ן אַוועק,
דיין טאַטע איז אַ שמאַרקער, ער ווייסט ניט פון שרעק,
דיין טאַטע איז אַ זון פון אַ העלדישן פאַלק,
וואָס האָבן מיט בלוט פאַר פרייהייט באַצאָלט.
צי ליו ליו ליו, שלאָפעניו שלאָף,
מיין קינד זאָלסט ניט וויסן
פון מלחמות די שטראַף.

פאַר דיר בלויז אַ חלום, פאַר דיין טאַטן אַ שווערד,
ער וועט אויסראַטן אַלץ וואָס איז שלעכט אויף ד'רערד.
דיין טאַטע וועט בויען אַ זיכערע וועלט,
דו זאָלסט צו געפאַר ניט זיין אויסגעשמעלט.
שלאָפעניו שלאָף, צי ליו ליו ליו,
מאָך דייע כשר'ע אייגעלעך צו ...

שטילער פיין

לומען כוואליעס צו דעם ברעג
און דערציילן, שטילער פיין.
כוואליעס ליבע ביי אייך איך פרעג
וואס וועט מיין צוקונפט זיין?

צי ווארט אויף מיר א יום-טוב נאך
פול נשמה-פרייד,
צי איז א לעבן לויטער וואך
פאר מיר נאך צוגעגרייט.

ענטפערן די כוואליעס-בלוי,
איך קען זיי ניט פארשמיין.
כ'שמים מיד אן, ס'וועלן גרוי
שוין מיינע טעג פארגיין.

מוזיק פון הענאך באַרענשטיין

אונזער פארבאנד

נױמן פנים צום מזרח,
צום אייגענעם לאַנד,
וואָס איז צו געפאַר
אויסגעשמעלט —
חברים קומט וועבן
דאָס יידישע לעבן
און בויען אַ שענערע וועלט.

רעפריין:

אונזער פארבאנד, אונזער פארבאנד,
אַ האַרציקע ליבע משפּחה.
קומט איז די רייען פון אונזער פארבאנד,
איז אַחדות עם ליגט מזל-כּרכה.

ס'וועט אַקער און אייזן,
דעם וואונדער באַווייזן.
שוין הערט זיך דאָס ליד
פון יידישן פויער.
מיר'ן אַקערן, זייען,
ס'וועלן פעלדער אויפגייען,
געבענמאַט איז די האַנט
פונעם בויער.

רעפריין:

קומט אַקסל צו אַקסל
דעם מאַרגן אַנטקעגן,
אַרונטערגעוואַרפן
פון גלות דעם יאָך.
מיט ליד און געזאַנג
באַזוימען די וועגן
און שאַפן יום-טובים
פון פשוטער וואַך.
רעפריין.

נאָכוואַרט

אָ דאַנק דעם באַוואוסטן קריטיקער (מיין רבין)
חבר יואל ענטין פאַר זיין האַרציקער באַציאונג.

דעם חשובן דיכטער ב. אַלקוויט פאַר זיינע קרייִ
טישע באַמערקונגען, צוגרייטנדיק דאָס בוך צום
דרוק,

מיינע טייערע חברים און פריינט ש. באַנטשעק
און נ. כאַנין פאַר דערמוטיקן מיך אַרויסצוגעבן
מיינע לידער.

ע ל י ז ה ג ר י נ ב ל אַ ט

אינהאַלט

לבנה איז יונג ווי פאַראַיאָרן

11 צייט
12 באַנייאונג
13 פּרילינג
14 אַ פּויגל רופט
15 מיין פענצטער
16 ווי פאַראַיאָרן
17 צוויי גלעזער
18 מינע פיר ווענט
19 ניט לייכט דער וועג
20 קלינגקלאַנג
21 מענטש, דיין אויער...
22 האַרבסטקע נאַכט
23 ווער וועט אונדז זינגען
24 אַ פּוסבענקל
25 וועלט דאַרף האָבן אַ מאַמע
26 יידיש
27 נאָך מיין אבירה
28 שטימונגען
29 „בא!“
30 פייער און שניי
32 נאַכט
33 ענריקאָ גליצענשטיין
34 מאַטיוו
35 אַלע
36 מיין באַגלייטער
37 ס'טרעפט
38 זינג אַ זינג
39 אַ הייזל אַ שויבל
40 אין סִיגעִיט
43 לערן מיך גאָט

שמילע תפילות

44 כאור הבוקר
47 אל תשליכנו
48 וועלט איז אליין...
49 מענטש און בוים
50 אין שפיטאל
51 טראכט א בערגל...
52 שטייט א בוים
53 ערב פרילינג
54 און דו...
55 לעצטע בלום
56 דער אָנהייב
57 אמאל איז געווען
58 מיין ליבער
59 דורך אייגענעם צער
60 וואָס איז א נאָמען...
61 האַרבסט מאָטיוו
62 מאמע
63 ברענט דער הימל
64 מיין שיף
65 געטער און האַרבסט־בלעטער
68 א בריוו צום זון
70 פיר דורות
72 גוטמאָרגן

לידער פון מדינת ישראל, תשי"ג

75 פאראן
76 נצחון
77 יום העצמאות
78 מיין גארטן
79 חבלי לידה
80 פרילינג
81 המשה עשר בשבט
82 ווילדע בלימלעך
83 מיין בלימל
84 מדינת ישראל
86 מאמע יידיש

88 שוועסטער
89 אונזערע שליחות
90 געזאנג פון קינדערשע שיבעלעך
91 דאָס פשוט פאָלק
92 שלאָף-ליד
93 שטילע טריט
93 יום-טוב
94 צו ...
95 רחל דער דיכטערין
96 כ'ווייס ...
97 א ברודער דערקענט
98 נתן פארשרייב
100 אומעט
101 מינע קינדער
102 חברה טילי מאָגיל
103 דערפאר ...
104 בקשה
105 א בלום
105 און א בוים
106 קינדער מינע
107 נאָט פון אברהם

לידער מיט מוזיק

111 אויף דער שיף נאסאו
112 פישער-ליד
114 שיפן גייען אויפן ים
116 דו, דו ...
117 געווען אמאָל א שטעטלע
118 וויג-ליד
119 א בוים קען דערציילן
120 חביבה
121 די זון איז פאָרגאָנגען
122 שטילע פיין
123 אונדזער פאָרבאָנד

ביכער פון עליזה גרינבלאט

לעבן מיינס, לידער, 1935

צען לידער מיט מוזיק, 1939

איך זינג, קינדער-לידער, 1947

איך און דו, לידער, 1951

אין סיגעייט ביים ים, לידער, 1957

